БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 133 (17.117). • 11 июнь 1978 йил, якшанба • Баҳоси 2 тийин.

БУТУН КУЧ—ҒЎЗА ПАРВАРИШИГА!

Пахтачиликда раҳмдил баҳор, жазирама иссиқсиз ёз, енгил куз бўлмайди. Ҳар йил ва фаслнинг ўзига яраша қийинчиликлари, ташвишлари бўлади. Бу йил баҳорда республикамизда юз берган табиий офатлар кейинги қирқ йил ичида такрорланмаган эди. Пахтакорларимиз мисли кўрилмаган қийинчиликларни бошдан кечирдилар. 641 минг гектардан кўпроқ майдонга қайта чигит экилди, шундан 400 минг гектарига иккиуч марта уруғ қадалди. Қорақалпоғистон АССР, Хоразм областининг пахтакорлари айниқса оғир дамларни бошдан кечирдилар. Ойлаб ёққан ёмғир, сел-жала, дўл қўшимча меҳнат туғдирди. Тупроқ қатламида ҳарорат кўтарилмаслиги, ҳашаротлар кўпайиши оқибатида чигитнинг униб чиқиши, ниҳолларнинг ўсиб ривожланиши кечикди.

Бундай аҳвол республикамизнинг бошқа областларида ҳам юз берди. Партия ташкилотлари қишлоқ меҳнатчиларининг куч-ғайрати, билим-тажрибаси, техника воситаларини табиий офатлар оқибатини тугатишга уддабуронлик билан сафарбар этди. Давлатимиз пахтакорларга катта моддий-техника ёрдами кўрсатди. 5 миллион 550 минг тонна ўзбек пахтаси учун кураш меҳнат аҳлининг виждоний бурчига айланди.

Машаққатли кунлар ортда қолди. Офат оқибатлари тугатиляпти. Ҳаво юришиб кетди, ҳарорат кўтариляпти. Илғор колхозлар, совхозлар, районларда иккинчи комплекс ғўза парвариши тугалланиб, учинчиси қизғин давом эттириляпти. Ғўзалар ёппасига шоналаяпти, жанубий областларда гуллаяпти.

Лекин республикамиз бўйича ўсимликнинг ўсиш ва ривожланиши ўтган йилдагидан 12-15 кун кечикмоқда. Бунга тупроқ қатламидаги ҳароратнинг етишмаслиги, парвариш кутилган даражада кучайтирилмаганлиги сабаб бўляпти. Ўтган йили Бувайда районидаги Калинин номли колхозда июнь ойининг биринчи ўн кунлигида ҳам қайта чигит экилиб, ягана ўтказилган эди. Шунга қарамай, қисқа вақтда ниҳолларга қўшимча икки марта комплекс парвариш берилиши туфайли гектаридан 35 центнерга яқин пахта олинди. Фарғона областидаги «Қувасой» совхозининг қийғос шоналаган ғўзаларини дўл уришига қарамай, мажбуриятни қоплайдиган даражада юқори ҳосил етиштириляпти. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Гап шундаки, мураккаб шароитда ўсимликнинг ҳолати ҳисобга олиниб, агротехника тадбирлари изчиллик билан амалга оширилса, табақалаб парвариш ўтказиш усулига риоя қилинса, ички имкониятлар ва резервлар маълум мақсад йўлига сафарбар этилса, ҳар қандай шароитда ҳам юксак мажбуриятлар даражасида мўл ҳосил етиштириш мумкин ва лозим. Янгийўл районидаги «Ленинизм», Уйчи районидаги «Ленинчи йўл» колхозларида кўзда тутилганидан бир марта ортиқ парваришланган ғўзалар дуркун ўсиб, шоналаяпти, ўсиш, ривожланишдаги узилиш кун сайин қисқаряпти.

Сурхондарё, Бухоро, Қашқадарё областларида ҳарорат кутилган даражага кўтарилди. Бундан оқилона фойдаланиб, парваришни бутун чоралар билан кучайтириш талаб этилади. Ҳарорат ҳамон пастлигича қолаётган Қорақалпоғистон АССР, Хоразм областида шошилинч таъсирчан чоралар кўрилиши, кетмон чопиғидан тортиб, трактор культивациясигача кенг миқёсда аъло сифат билан ўтказилиши даркор.

Андижон, Наманган, Фарғона областларида ғўзалар минерал ва органик ўғитлар қоришмаси билан тез озиқлантириляпти. Пайкалларга сув таращгача бегона ўтларни йўқотиш, қатор ораларига ўғит солиш одат тусига киритилди. Чопиқ тракторларига мукаммал ишчи органларига эга бўлган культиваторлардан ташқари СУЗ агрегатлари осилган. Кўпчилик хўжаликларда иш икки сменада ташкил қилинган. Тошкент области хўжаликларида культиваторларнинг ишчи органлари тез-тез ва тунда алмаштирилади. Коммунистик районида эҳтиёт қисмлар марказлаштирилган тартибда етказиб берилмоқда.

Кўпчилик областларда йиллик ўғит нормасининг 30-35 проценти чигит экиш пайтида ерга солинган эди. Ўша ўғитлар ёғингарчиликлар оқибатида тупроқнинг қуйи қатламига чўкди. Июнь ойи ичида борлиқ ўғитлар ерга солинмаса ғўзаларнинг гуллаб, кўсаклаши кечикади. Бунинг учун мавжуд техника воситаларининг ҳаммасини сафарбар этиш керак. Афсуски, Хоразм, Жиззах ва Сирдарё областларининг қатор районларида ғўзаларни озиқлантириш кечиктириляпти. Сурхондарё областининг Сариосиё районида чопиқ тракторларига СУЗ агрегатлари осилмасдан культивация ўтказилган.

Ҳашаротлар ҳосилдорликни гектар бошига 4-5 центнер камайтиради. Бу йилги шароитда ҳашаротлар, айниқса, тез кўпайяпти. Таъсирчан чоралар кўрилиши туфайли жанубий областларда шира тобора камайяпти. Лекин Фарғона, Андижон, Сурхондарё областларининг қатор колхоз ва совхозларида ўргимчаккана бор. Бошқа областларда унинг кўпайиш хавфи туғилмоқда. Айрим жойларда пайдо бўла бошлаган кўсак қурти шоналар, тугунчаларни заҳарлай бошлади. Бухоро областининг айрим районларида карадрина пайдо бўлди.

Бугунги бош вазифа ғўза қатор ораларини культивациялаш, ўсимликни озиқлантириш ва суғоришни кучайтириш билан бир қаторда ҳашаротлар, зараркунандалар, касалликларга қарши курашни ҳамма жойда ҳар соатда авж олдиришдан иборат. Зарарланган участкалар дарҳол дориланиши, ҳашаротларнинг тарқалишига йўл қўймаслик чоралари кўрилиши, мутахассисларнинг ташкилотчилик роли ва масъулияти оширилиши керак. Табиий офатлардан сақлаб қолинган, меҳр билан парваришланаётган ҳар туп ғўза тақдири учун ҳамма ва ҳар бир киши жавобгардир. Ҳар бир мутахассис ва пост аъзосига 150-200 гектар ер ажратиб берилиши, улар назорат олиб бориши, натижаси ҳар беш олти кунда муҳокама қилиниб, конкрет чоралар кўрилиши шарт.

Хўжаликларнинг раҳбарлари дала меҳнатчиларининг унумли ишлашлари учун ҳамма шароитларни яратиб беришлари, партия ташкилотлари мусобақани ҳар қачонгидан кучайтиришлари, ишни шундай ташкил этишлари кераккн, ҳамма майдонлардаги ғўзаларни тезроқ шоналатиб, ёппасига гуллатиб олишга эришайлик! Бегона ўтларни бутунлай йўқотиш, ўсиш, ривожланишдан орқада қолаётган ғўзаларни табақалаб парваришлаб, серавж ғўзалар даражасига етказиб олиш сира кечиктириб бўлмайдиган вазифадир.

Июнь ойининг қолган кунларида қиладиган ишларимиз ғоятда кўп. Бундай кезда партия ташкилотлари ўзларининг ташкилотчилик ролини ҳар қачонгидан оширишлари, дала меҳнатчилари орасида олиб борилаётган оммавий-сиёсий, ташкилий-тарбиявий ишлар самарадорлигини кўтаришлари, ғўза парваришида юз берган қийинчиликларни енгиш учун интизомни мустаҳкамлашлари, уюшқоқлик, ҳамжиҳатлик намуналарини кўрсатишлари, аклидрок билан иш кўришни ҳамма ва ҳар бир кишидан қаттиқ талаб қилишлари зарур.

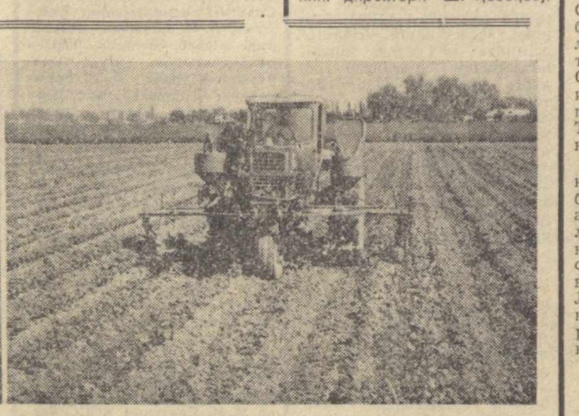

ЧЎЛДАГИ ХЎЖАЛИКДА

Жиззах область Пахтакор районидаги «Пахтакор» совхозининг миришкорлари бу йил 2 минг гектар ерга чигит экдилар. Чўлқуварлар пландаги 4500 тонна ўрнига 5 минг тонна «оқ олтин» топшириш мажбуриятини олишган. Шу кунларда ниҳолларга ишлов бериш, об-ҳаво қийинчиликлари туфайли ўсишдан орқада қолган ғўзаларни алоҳида парвариш қилишга жиддий эътибор берилмоқда. Совхознинг азамат механизаторлари бу ишларда ўрнак кўрсатмоқдалар. Суратларда: совхознинг моҳир механизаторларидан Абдураҳмон Ҳусанов ва биринчи бўлим агрономи Амириддин Тангриқулов. Ўнгда эса ғўза қатор ораларига ишлов бериш пайти.

Ж. Тўраев фотолари.

Бир йилда икки йиллик озуқа жамғарамиз

ШТАБ ҲАРАКАТДА

— Алло, пичан ўриш-йиғиш штабими? Ҳашарга чиқмоқчи эдик. Область касаба союз ташкилотиданмиз. 14 киши бўлади. Қайд этиб қўйсангиз. «Ударник» совхозининг 2-фермасига дейсизми? Хўп, келишдик.

Зомин район ижроия комитети шу кунларда пичан ўриш-йиғиш штабига айланган. Кўплаб ҳашарчилар бу ерга мурожаат қилиб, қишлов учун табиий ўт-ўланлар йиғишда қатнашиш истагини билдирмоқдалар.

Баҳорнинг серёғин келиши қир-адрларда, тоғ ёнбағирларида табиий ўтларнинг яхши ўсишини таъминлади. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг «1978 йилда ем-хашак етиштириш ва тайёрлашни анча кўпайтириш тадбирлари тўғрисида» қабул қилган қарорининг даъваткор кучи пичан ўриш-йиғиш ишига кенг жамоатчиликни жалб этмоқда. Ўз имкониятларини ҳисоблаб чиққан кўплаб хўжалик коллективлари бу йил 2—3 йиллик план миқдорида хашак жамғариш тадбирларини белгилаб олдилар. Қарорда қайд этилганидек, табиий пичанзорлар синчиклаб текширилиб, хўжаликларга ва бригадаларга тақсимлаб берилаётир. Бу йил 2,4 минг тонна табиий хашак жамғариш мажбуриятини олган «Юбилей» совхози жонкуярлари ўз имкониятларини қайта кўриб чиқиб, бу соҳадаги кўрсаткични 10 минг тоннага етказишга бел боғладилар. Қиш ғамини ёзда еган хўжаликларда доимо кўзланган мақсадларга эришилади. «Ударник» совхози меҳнатчилари худди ана шундай мақсадни кўзлаб иш олиб бораётирлар. Хўжалик баҳодирлари планда кўзда тутилган 9 минг тонна ўрнига 19 минг тонна сифатли озуқа тайёрлашга аҳд қилишган. «Қизил чорвадор» совхози азаматлари пландаги 8 минг тонна ўрнига 18,5 минг тонна хашак тайёрлашмоқчи. Районимиз бўйича 2,5 йиллик план миқдорида пичан жамғариш шиори ўртага ташланди. Бу мажбуриятда белгиланганидан ҳам 16 минг тонна кўп демакдир. Шундай қилиб район бўйича 86 минг тонна пичан жамғаришга эришилади.

Районимизда чорвачилик тобора ривожланиб бормоқда. Бу йил қорамоллар сонини 13 минг бошга, чўчқаларни 17 минг бошга, қўй ва эчкилар сонини эса 50 минг бошга етказиш режаси белгиланган. Чорвачиликнинг озуқа базасини мустаҳкамламай туриб юксак кўрсаткичларга эришиб бўлмаслиги ҳаммага аён. Районимиз бўйича кўплаб табиий хашак жамғариш билан бирга 3 минг тонна сенаж тайёрланади.

Шу кунларда районимиз далаларида юздан зиёд ўт ўриш агрегати, 140 автомашина ва тележкалар, 40 та пресловчи, 24 та майдаловчи машиналар унумли ишлатиляпти. Пичанзорларда 600 дан зиёд киши меҳнат қиляпти.

Ҳар бир агрегатнинг унумли ишлашига алоҳида аҳамият берилаётир. Ўриш агрегатларининг ҳар бири билан кунига 5—6 гектар ердаги ўт-ўланлар йиғиштириб олинаётир. Кундалик жамғарма 600—700 тоннани ташкил этмоқда. Меҳнатчиларимиз 4,5 минг гектар ердаги пичанларни ўриб оладилар. Қисқа муддат ичида 1,5 минг гектар ердаги ўт-ўланлар нест нобуд қилинмай йиғиштириб олинди. Бу соҳада «Зомин» совхозининг Абдуғани Ҳаққулов, «Қизил чорвадор» совхозининг Хўжам Умматқулов, «Юбилей» совхозининг Тўрабек Муҳаммадиев бошлиқ ферма коллективлари, айниқса, намуна кўрсатишяпти. Улар уч йиллик план миқдорида озуқа жамғариш юзасидан олган юксак мажбуриятларини шараф билан бажарадилар.

КПСС XXV съезди ҳамда Ўзбекистон Компартиясининг XIX съезди тарихий қарорларини изчиллик билан ҳаётга татбиқ эта бораётган районимиз чорвадорлари бу йил она-Ватанга тирик вазнда 4190 тонна гўшт, 3165 тонна сут, 660 минг дона тухум ва бошқа кўплаб маҳсулотлар етказиб беришга шайланишган. Ҳозирга 6 минг тоннадан кўпроқ табиий пичан жамғарилди. Жамғарилаётган пичанни сифатли сақлаш учун пухта чора-тадбирлар кўрилаётир.

М. АБДУЛҲАКИМОВ,
халқ депутатлари Зомин район Совети ижроия комитетининг раиси.

ҚУРИЛИШНИНГ САМАРАДОРЛИГИ ВА СИФАТИНИ ОШИРАЙЛИК

Қурилиш ва монтаж ташкилотларининг коллективлари объектларни бир маромда фойдаланишга топшириш, қурилиш самарадорлиги ва сифатини ошириш учун мусобақалашиб, муайян муваффақиятларга эришдилар.

Шу йилнинг беш ойи мобайнида ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 22 процент кўп асосий фондлар ишга туширилди, 9 процент ортиқ капитал маблағ ўзлаштирилди ва қурилиш-монтаж ишлари 5 процент кўпроқ бажарилди.

Асосий қурилиш министрликлари ва идоралари пудрат ишлари планини қандай бажарганлигини қуйидаги кўрсаткичлардан кўриш мумкин:

Биринчи устун — министрлик ва идоралар, иккинчи устун — май ойида, учинчи устун — январь-май ойларида планнинг бажарилиш проценти, тўртинчи устун — 1978 йилнинг январь-май ойларида 1977 йилнинг январь-май ойларидагига нисбатан процент ҳисобида

Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги	100	101	104
Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлиги	104	103	105
Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги	101	102	105
«Главташкентстрой»	100	101	102
Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги	108	105	101
«Узглавводстрой»	106	108	104
Ўзбекистон ССР Автомобиль йўллари қуриш ва фойдаланиш министрлиги	102	111	111
«Главсредазирсовхозстрой» (Ўзбекистон ССР территорияси бўйича)	106	104	104
«Узколхозстрой»	103	105	109

Ўзбекистон металлургия комбинати, Олмалиқ химия заводи, Фарғона шаҳридаги азотли ўғитлар заводи, Сирдарё, Навоий ГРЭСлари қурилишида, Бухоро уйсозлик комбинатида, Навоий цемент заводида, Хива гилам комбинатида ва Наманган областининг Поп посёлкасидаги нотўқима материаллар фабрикасида ҳамда бошқа бир қанча тармоқларда капитал маблағларни ўзлаштириш ва қурилиш-монтаж ишлари беш ойлик плани бажарилди.

Шу билан бирга қурилиш министрликлари ва идоралари рангли металлургия, химия, электротехника ва озиқ-овқат саноати объектларида қурилиш-монтаж ишлари беш ойлик планини бажармадилар. Олмалиқ кон-металлургия комбинати, Маржонбулоқ олтин руда комбинати, Оҳангарон ва Қувасой цемент комбинатлари, Наманган ва Жиззах уйсозлик комбинатлари, Фарғона нефтни қайта ишлаш заводи, Самарқанд суперфосфат заводи, Ильич ғишт заводи, Гулистон ва Косон ёғ-экстракция заводлари, Учтепа ва Нишон пахта тозалаш заводлари қурилишида қурилиш-монтаж ишлари плани бажарилмади.

Уй-жойларни, мактабларни, мактабгача тарбия болалар муассасалари ва соғлиқни сақлаш объектларини фойдаланишга топшириш соҳасидаги ишлар кўнгилдагидек эмас.

Ҳисобот даврида Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги Сирдарё областида биронта ҳам уй-жойни фойдаланишга топширмади, Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлиги Фарғона областида атиги 13 та уй-жойни фойдаланишга топширган, «Главташкентстрой» эса Тошкент шаҳрида йиллик планнинг 19 проценти миқдорида уй-жой қуриб топширган. Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги ва «Главташкентстрой»га қарашли қурилиш ташкилотлари биронта ҳам болалар боғчасини қуриб битказмаган.

Фойдаланишга топшириладиган қурилишларда энг масъулиятли палла бошланди. Қурилиш министрликлари ва идоралари куч ва маблағларни йилнинг биринчи ярмида ишга тушириладиган объектларга, шунингдек йилнинг алоҳида муҳим қурилишларига жамлашлари, буюртмачи министрликлар ва идоралар ана шу объектларни асбоб-ускуналар билан комплектлашни ва ишга тушириш-созлаш ишларининг ўз вақтида ўтказилишини таъминлашлари зарур.

Область, шаҳар, район партия комитетлари, қурилишларнинг партия комитетлари фойдаланишга топшириладиган қурилишлардаги штабларнинг ишини кенг авж олдиришлари, топширилган иш учун раҳбарларнинг масъулиятини ва уларга нисбатан талабчанликни кучайтиришлари, йилнинг биринчи ярмидаги объектларни фойдаланишга топшириш учун, қурилиш ишларининг самарадорлиги ва сифатини бутун чоралар билан ошириш учун ўтказилаётган социалистик мусобақага раҳбарлик қилишлари, бунда КПСС Марказий Комитети Бош Секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг Сибирь ва Узоқ Шарқ районлари бўйлаб қилган сафари вақтида, ВЛКСМ XVIII съездида сўзлаган нутқида ва «Тикланиш» китобида берган йўл-йўриқлари асосида партиявий таъсир ва контролликнинг барча формаларидан фойдаланишлари зарур.

Қашқадарё областининг омборларига дастлабки тонна ғалла топширилди. Ғузор, Қарши, Косон, Қамаши, Яккабоғ районларининг тайёрлов ходимлари бошоқли экинларнинг янги ҳосилини қабул қилиб олишни бошлаб юбордилар. Ульянов, Нишон ва Китоб районларидаги янги очилган пунктларда биринчи марта ғалла қабул қилиб олинади.

ҒАЛЛА—ВАТАН ОМБОРИГА

Республика тайёрлов министрлигидан хабар қилишларига кўра, Сурхондарё ва Сирдарё областларининг тайёрлов пунктларига ҳам ғалла ортилган дастлабки карвонлар келди. Ўзбекистон омборлари буғдой ва арпа ҳосилини қабул қилишга бекаму кўст тахт қилиб қўйилди. 250 та ғалла тозалайдиган машина, кўпдан-кўп механизмлар ремонт қилинди, омборхоналар тартибга солинди, майдончалар асфальтланди. Корхоналар ғаллани тез қабул қилиб олиш имкониятини берадиган юқори унумли техника билан жиҳозланди. Масалан, республиканинг жанубидаги тайёрлов пунктларига шундай қудратли механизмлар олиндики, бу механизмлар автомобилга ортилган ғаллани саноқли минутлар ичида тушириб беради. Кўпгина корхоналарда тарози хўжалиги реконструкция қилинди. 10 тонналик тарозилар 30 тонналиги билан алмаштирилди. Бу бир қанча прицеплардан иборат бутун-бутун автомобиль поездларини тортиш имкониятини беради.

Бу йил республикадаги 78 та ғалла қабул қилиш корхонаси буғдой, арпа, маккажўхори, шоли ҳосилини қабул қилиб олади. Буларнинг кўпчилиги ўрим-йиғим олдидан районларда ўз филиалларини очди.

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Пилла тайёрлаш планини муддатидан илгари бажарганликлари учун қуйидаги районлар республика «Ҳурмат тахтаси»га ёзилади:

Ургут райони (район партия комитетининг секретари Б. Зияев, район ижроия комитетининг раиси И. Рафиев, район комсомол комитетининг секретари Я. Маматов, бош пилла қуритиш идорасининг директори Э. Хушназаров).

Қўшработ райони (район партия комитетининг секретари Э. Эргашев, район ижроия комитетининг раиси Ч. Мўминов, район комсомол комитетининг секретари Я. Жавгашев, бош пилла қуритиш идорасининг директори Ш. Қозоқов).

КРЕМЛДА СУҲБАТ

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Италия корхоналарида давлат иштирокига доир ишлар министри А. Бизальяни 9 июнда Кремлда қабул қилди. У СССР билан Италия ўртасида савдо-иқтисодий ва саноат ҳамкорлигини янада кенгайтириш тўғрисида музокаралар олиб бориш учун Италиянинг етакчи давлат саноат компаниялари вакиллари группаси билан бирга Москвага келди.

Суҳбат давомида Совет—Италия муносабатларига доир кўпгина масалалар юзасидан фикрлашиб олинди. СССР билан Италия ўртасидаги ҳамкорликнинг энг муҳим йўналишларига якун ясалди, шунингдек СССРда катта халқ хўжалик аҳамиятига молик айрим саноат объектларини қуришда Италия давлат бирлашмаларининг иштирок этиш имкониятлари тўғрисидаги бир қанча конкрет масалалар кўриб чиқилди.

(ТАСС).

МАМЛАКАТ БЎЙЛАБ САФАРГА

СССР Олий Совети Президиумининг таклифига биноан расмий визит билан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Швеция қироли Карл XVI Густав ҳазрати олийлари ва қиролича Сильвия ҳазрати олиялари 9 июнь куни Москвадан Киевга жўнаб кетдилар. Улар Тошкент, Самарқанд ва Ленинградда ҳам бўладилар.

Швеция ва Совет Иттифоқининг давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида олий мартабали меҳмонларни КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

Учиш майдонида фахрий қоровул саф тортиб турди. Иккала мамлакатнинг давлат гимнлари янгради.

Швеция қироли Карл XVI Густав ва Л. И. Брежнев совет жангчилари сафи олдидан ўтдилар.

* * *

Швеция қироли ва қиролича Сильвия Москвадан жўнаб кетиш олдидан СССР Олий Совети Президиуми ва СССР ҳукумати шарафига нонушта зиёфат бердилар.

Зиёфатда Совет томонидан А. А. Громико, П. Н. Демичев, В. В. Кузнецов, бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

(ТАСС).

МУЗИКА ВА ДЎСТЛИК БАЙРАМИ

П. И. ЧАЙКОВСКИЙ НОМЛИ VI ХАЛҚАРО КОНКУРС ОЧИЛДИ

9 июнь куни Москвада, буюк композитор ҳайкали ёнида П. И. Чайковский номидаги VI Халқаро конкурснинг тантанали очилиш маросими бўлди.

«Мен музикам кенг тарқалишини, уни севадиган кишилар тобора кўпайишини, ундан ором ва мадад оладиган кишилар кўпайишини чин кўнглимдан истайман», — деб ёзган эди Чайковский.

Конкурс Кремлдаги съездлар саройида кечқурун тантанали вазиятда очилди. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР маданият министри П. Н. Демичев Москва музика мусобақасининг иштирокчиларига ва меҳмонларига мурожаат қилиб бундай деди: мен Совет ҳукумати номидан ва шахсан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев номидан дунёнинг кўпгина мамлакатларидан Москвага келган музика санъати атоқли арбобларини ва ёш ижрочиларни табриклаш шарафига муяссарман.

П. Н. Демичев мусобақанинг ҳамма иштирокчиларига муваффақиятлар тилаб, П. И. Чайковский номидаги VI конкурс анъаналарни давом эттириб, халқлар ўртасида дўстликка ва ҳамжиҳатликка даъват этувчи ажойиб музика байрамларидан бири бўлиб қолади, деган умид билдирди.

СССР халқ артисти, конкурс ташкилот комитетининг раиси Т. Н. Хренников ҳозир бўлганларни жюри билан таништирди ва музика байрамини очиқ деб эълон қилди.

Жюри аъзолари Лайош Хернади (ВХР) ва Эрик Тавазшерна (Финляндия) ўзларига кўрсатилган эҳтиром учун ташаккур изҳор этиб, Москва музика мусобақалари ҳамиша дўстлик ва ижодий руҳ билан фарқ қилиб келганлигини таъкидлаб ўтдилар. (ТАСС).

КОНФЕРЕНЦИЯ ЎЗ ИШИНИ ТУГАТДИ

9 июнь куни Москвада «Ишчилар синфи ва ижтимоий тараққиёт» мавзуидаги халқаро илмий конференция ўз ишини тугатди.

СССР Фанлар академияси Халқаро ишчилар ҳаракати институтида уч кун давом қилган конференцияда планета беш қитъаси халқаро ишчилар ҳаракатининг таниқли намояндалари ва олимлари ишчилар ҳаракати тарихи ва назариясининг актуал проблемаларини, ҳозирги даврнинг ҳамма асосий воқеалари ва социал ҳаракатларида ишчилар синфининг етакчилик ролини белгилаб берувчи тенденцияларни муҳокама қилдилар.

(ТАСС).

ШОИРНИНГ АБАДИЙ БАРҲАЁТ АСАРЛАРИ

Педагогика ўқув юртларининг ўқитувчи ва студентлари, мактаб ўқитувчилари, юқори синф талабалари 10 июнь куни Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтида «Пушкинхонлик» байрамига тўпландилар.

Республиканинг таниқли адабиёт арбоблари шу анъанавий байрам иштирокчилари ҳузурида сўзга чиқдилар. Улар улуғ рус шоирининг ижоди мамлакатимиз барча халқларининг миллий адабиётини ривожлантириш учун катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидлаб ўтдилар. А. С. Пушкин асарларидан парчалар ўқилди, унинг шеърларига ёзилган романслар янгради.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОНЛИК ДЎСТЛАР ҲУЗУРИДА

М. Ғафурий номли Меҳнат Қизил Байроқ орденли Бошқирдистон академик театрининг Ўзбекистондаги гастроллари 10 июнда «Ғалиябону» музикали драмасини намойиш қилиш билан ниҳоясига етди. Қардош автоном республикадан келган меҳмонлар икки ҳафта давомида Тошкент, Олмалиқ, Ангрен, Чирчиқ, Гулистон, Янгийўл саҳналарида ўз маҳоратларини кўрсатдилар.

(ЎзТАГ).

ШВЕЦИЯ ҚИРОЛИ КАРЛ XVI ГУСТАВ

Ўзбекистонга келиши муносабати билан

СССР Олий Совети Президиумининг таклифига биноан Швеция қироли Карл XVI Густав ҳазрати олийлари ва қиролича Сильвия ҳазрати олиялари расмий визит билан Совет Иттифоқига келдилар.

Қирол Карл XVI Густав 1946 йил 30 апрелда Стокгольмда туғилган. 1973 йилнинг сентябрида тахтга чиққан. Армия генерали, флот адмирали ва ҳарбий-ҳаво кучларининг генерали унвонига эга.

СССР билан Швеция ўртасида анъанавий дўстлик, яхши қўшничилик муносабатлари ўрнатилган, савдо-иқтисодий соҳада ўзаро манфаатли ҳамкорлик кенгайиб бормоқда, илмий-техникавий, маданий ва бошқа алоқалар ривожланмоқда.

Совет кишилари швециялик олий мартабали меҳмонларнинг мамлакатимизга келишини табриклаб, бу визит ҳар икки мамлакат халқларининг манфаатлари йўлида, Европада кескинликни юмшатиш ва тинч ҳамкорликни мустаҳкамлаш манфаатларини кўзлаб Совет Иттифоқи билан Швеция ўртасида яхши қўшничилик муносабатларини янада ривожлантириш ва мустаҳкамлашга ёрдам беради, деб умид билдирадилар.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ИДЕОЛОГИЯ ИШИ ТАЖРИБАСИДАН

ЖАНГОВАР СЎЗ ҚУДРАТИ

КПСС Марказий Комитетининг «Лекция пропагандасининг аҳволи ва уни яхшилаш тадбирлари тўғрисида»ги қарори, ана шу муҳим масалага бағишлаб ўтказилган республика партия активи йиғилишининг материаллари идеология ишининг бу муҳим тармоғига янгича мазмун бахш этди. Областимиздаги барча меҳнат коллективларида, турли билим даргоҳлари ва мактабларда, аҳоли истиқомат жойларида лекция пропагандаси самарадорлигини ошириш юзасидан катта ижодий ишлар амалга оширилмоқда. Оммани КПСС XXV съезди белгилаб берган улуғвор вазифаларни амалга оширишга сафарбар этиш йўлида жонбозлик кўрсатилмоқда.

Лекция пропагандасини яхшилаш, уни ҳозирги кун талаби даражасига кўтариш йўлида ғамхўрлик қилиш — барча партия ташкилотларининг энг муҳим доимий вазифаларидан бирига айланиб қолмоғи лозим. Бу ҳақда КПСС Марказий Комитетининг қарорида ҳам, республика партия активи йиғилишида ҳам алоҳида таъкидлаб ўтилди. Лекторларимиз ва пропагандистларимиз, агитатор ва сиёсий ахборотчиларимизнинг омма орасида айтадиган ҳар бир сўзининг таъсири жуда катта. Буни эндиликда ҳамма яхши билади.

Боёвут районидаги 1-«Боёвут» совхози областимиздаги энг йирик хўжаликлардан ҳисобланади. Хўжалик меҳнаткашлари пахтачилик, чорвачилик ва бошқа соҳаларни ривожлантириш йўлида катта иш олиб бормоқдалар. Шу нарса эътиборга лойиқки, хўжаликда 300 нафарга яқин лекторлар, пропагандистлар ва агитаторлар омма орасида лекция пропагандасини жонлаштириш, оғзаки агитацияни кучайтириш йўлида жонбозлик кўрсатмоқдалар. Фақат сўнгги ойлардагина улар ёрдамида КПСС XXV съезди, СССР ва Ўзбекистон ССРнинг янги Конституцияларини пропаганда қилиш, халқаро аҳволнинг актуал проблемалари ва бошқа муҳим мавзуларга оид 500 дан зиёд лекциялар ўқилди, суҳбатлар ўтказилди. Шу кеча-кундузда совхоз коммунистлари, комсомоллари, идеология фронти жангчиларининг асосий диққат-эътибори —олинган юксак мажбуриятларнинг бажарилишини идеологик жиҳатдан таъминлаш, омманинг сиёсий активлигини ошириш, ўзаро мусобақани тобора авж олдиришга қаратилган. КПСС Марказий Комитетининг лекция пропагандасини янада яхшилаш ҳақидаги қарори, республика партия активининг шу масалага бағишлаб ўтказилган йиғилиши материаллари бу ишда катта манба бўлиб хизмат қилмоқда.

Хўжаликда 60 дан ортиқ дала шийпони бор. Улар ҳақиқий маданий-оқартув ишлари ўчоғига айлантирилган. Бу ерларда мунтазам равишда қизиқарли лекциялар ўқилади, суҳбатлар ўтказиб турилади. Булардан ташқари совхоздаги агитпунктлар, кутубхоналар ва мактабларда КПСС XXV съезди материалларини, СССР ва Ўзбекистон ССР янги Конституцияларини ўрганиш ва тарғиб қилиш бурчаклари ташкил этилган. Бу ерларда турли ҳужжатли фильмлар намойиш этиб турилади. область, район, хўжалик меҳнаткашлари томонидан амалга оширилаётган ишлар ҳақида сермазмун суҳбатлар ўтказилади. Совхоз меҳнат аҳли бу йил 21 минг тонналик «оқ олтин» хирмони учун курашмоқда. Чорвадорлар эса ҳар бош соғин сигирдан 3600 килограммдан сут соғиб олиш, ҳар бош қорамолнинг тирик вазнини эса 600 килограммга етказиб, сўнг гўштга топшириш йўлида астойдил иш олиб бормоқдалар. Хўжаликдаги 50 дан ортиқ механизатор, 5 нафар сигир соғувчи, 12 пиллакор, 28 та пахтачилик бригадаси коллективи ҳамда 4 та бўлим ўнинчи беш йиллик топшириқларини тўрт йилда бажариш мажбуриятини олган. Совхозда бу ажойиб ватанпарварлик ҳаракати кенг авж олиб боришида шубҳасиз, кўпсонли идеология фронти жангчиларининг ҳиссаси оз эмас. Сирдарё область партия комитетининг бюроси ҳам совхоз партия ташкилотининг КПСС XXV съезди материалларини пропаганда қилиш борасидаги тажрибасини маъқуллади ва областдаги барча бошланғич партия ташкилотларига ундан кенг фойдаланишни тавсия этди.

Оқолтин районидаги «Фарғона», «Андижон», Ховос районидаги Ғанишер Юнусов номли, Комсомол районидаги «Ленинград» совхозлари, Гулистон районидаги «Октябрь», «Красная заря» колхозлари, Янгиер темир-бетон буюмлари ва конструкциялари комбинати, Ховос локомотив депоси, «СирдарьяГРЭСстрой» бошқармаси партия ташкилотлари ҳам кейинги пайтда лекция пропагандасини ва оғзаки агитацияни бирмунча жонлаштиришга, меҳнаткашлар ўртасидаги таълим-тарбия ишларини шу кун талаби даражасига кўтаришга эришмоқдалар.

Шу нарса эътиборга лойиқки, лекция пропагандасини яхшилашга оид масалалар шаҳар ва район партия комитетларининг бюролари, бошланғич ташкилотларнинг умумий йиғилишларида тез-тез муҳокама этилиб турадиган бўлиб қолди. Оқолтин, Боёвут ва Сирдарё районлари, Гулистон шаҳар партия комитетларининг бу соҳадаги фаолияти айниқса диққатга сазовордир. Масалан, Гулистон шаҳар партия активи йиғилишида «КПСС XXV съезди қарорлари асосида бошланғич партия ташкилотларининг ишлаб чиқариш коллективларининг меҳнат ва сиёсий активлигини ошириш соҳасидаги вазифалари тўғрисида»ги масаланинг муҳокама этилиши шаҳар меҳнаткашлари ҳаётида муҳим сиёсий воқеа бўлди. Актив йиғилишининг қарори асосида шаҳардаги саноат корхоналари, қурилиш ташкилотлари, муассасалар, ўқув юртлари ва мактаблардаги сиёсий ҳаёт жонлантирилди, омманинг активлигини ошириш соҳасида кўзга кўринарли ишлар қилинди ва қилинмоқда.

Малакали лекторлар, пропагандистлар, сиёсий ахборотчи ва сиёсий докладчилар тайёрлаш, уларнинг маҳоратини ошириш йўлида ғамхўрлик қилиш — область партия комитетининг доимий диққат марказида турибди. Ҳозир областимизда 5 та ёш лекторлар мактаби, 18 соҳага бўлинган 66 та халқ университетлари самарали ишламоқда. Область партия комитети республика «Билим» жамияти билан ҳамкорликда доимий равишда лекторлар, пропагандистлар ўқувини ҳамда семинарларини ўтказаётир. Уларга кўпқиррали методик ёрдам кўрсатилмоқда. Ана шу ўқув ва семинарларда 5 мингдан ортиқ киши иштирок этди. Аҳоли ўртасида лекция пропагандасини яхшилашда ўз атрофига 4619 нафар активни жипслаштирган «Билим» жамияти область ташкилотининг ҳиссаси катта. «Билим» жамияти маҳаллий ташкилотларининг фаолияти область, шаҳар ва район партия комитетларининг бюроларида муҳокама этилиб, уларга тегишли ёрдамлар кўрсатилмоқда.

Бундай тадбирларнинг амалга оширилиши туфайли меҳнаткашларнинг сиёсий активлиги, меҳнат кўтаринкилиги ошмоқда, аҳолининг актуал мавзулардаги лекциялар, суҳбатлар, савол-жавоб кечаларига бўлган қизиқиши ортмоқда. Буни қуйидаги мисолдан ҳам кўриш мумкин. Ҳозир меҳнат коллективларида ҳар куни деярли ўрта ҳисобда 135 та лекция ўқилмоқда ва суҳбатлар ўтказилмоқда. Уларда 3 мингга яқин киши иштирок этаётир. Бу — кўпсонли лекторларимиз, пропагандистларимиз, агитаторлар ва сиёсий ахборотчиларимизнинг КПСС XXV съезди тарихий қарорларини оммага етказиш йўлида астойдил жонбозлик кўрсатаётганликларидан далолат бериб турибди.

Эришилган ана шундай ютуқлар билан бир қаторда бу соҳада баъзи камчиликларимиз ҳам йўқ эмас. Лекция пропагандасини жонлантириш масаласига барча шаҳар, район партия комитетлари ва ҳамма бошланғич партия ташкилотлари бирдай муносабатда бўлмоқдалар деб айта олмаймиз. Айниқса, Янгиер шаҳар, Гулистон, Ильич ва Ховос районларининг партия комитетлари ана шу ғоят муҳим, ҳаётий масалаларни бюро мажлисларида, актив йиғилишларида камдан-кам кўриб чиқаётирлар. Ховос районидаги «Фарҳод» совхози, Ильич районидаги Узоқов номли, Комсомол районидаги Турғун Аҳмедов номли совхозлар ҳамда Боёвут районидаги «Ленинизм», Гулистон районидаги Ленин номли колхозларнинг партия ташкилотлари лекция пропагандасини жонлантириш, зиммага олинган мажбуриятларнинг бажарилишини идеологик жиҳатдан таъминлаш ишига етарли аҳамият бермаётирлар. Натижада ана шу коллективларда меҳнат интизоми паст, ўзаро мусобақа яхши ташкил этилмаган, ишчилар, колхозчилар ўртасида ташаббускорлик етишмайди.

Лекция пропагандасини яхшилаш — давр талабидир. Бу муҳим соҳага ҳар қачонгидан ҳам талабчанлик билан ижодий ёндашиш эса барча партия ходимларининг фахрли бурчи ҳисобланади. Биз ўз ишимизни ана шу юксак талаблар асосида ташкил этиш учун барча имкониятларимизни ишга соламиз.

Р. БЕРИКБОЕВ,
Сирдарё область партия комитети пропаганда ва агитация бўлимининг мудири.

КАДРЛАРНИНГ ЎҚИШИ

КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги ижтимоий фанлар академияси раҳбар партия ва совет кадрлари малакасини ошириш институти навбатдаги потогида машғулотлар тугади. Институт тингловчилари —иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитет- кейинги Пленумларининг қа- митетлари маъмурий органлари бўлимларининг мудирлари КПСС XXV съезди, КПСС Марказий Комитетининг шундан кейинги пленумларининг қарорлари ҳамда СССРнинг янги Конституцияси асосида коммунистик қурилиш марксизм-ленинизм назарияси ва практикаси проблемаларини, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев асарларида ишлаб чиқилган партия раҳбарлигининг актуал масалаларини, ўртоқ Л. И. Брежневнинг Сибирь ва Узоқ Шарқ районларига қилган сафари якунларидан келиб чиқувчи вазифаларни ўргандилар.

Партиянинг иқтисодий стратегияси проблемаларига, жамиятнинг социал тараққиёт масалаларига, маъмурий органларнинг социалистик қонунчилик ва ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш борасидаги ишлари даражасини янада ошириш вазифаларига катта эътибор берилди.

КПСС Марказий Комитетининг секретари Я. П. Рябов, КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудирлари Я. И. Кабков ва Н. И. Савинкин, КПСС Владимир область комитетининг биринчи секретари М. А. Пономарев, СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг Раиси А. П. Шитиков, СССР министрлари Н. А. Шчелоков ва В. И. Теребилов, ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретари Д. А. Охромий, бошқа раҳбар ходимлар ва олимлар машғулотларда лекция ўқидилар.

Машғулотларда партия комитетлари маъмурий органлари бўлимлари фаолиятининг услуб ва методларини такомиллаштириш, КПСС XXV съездининг қарорлари асосида ҳозирги шароитларда ҳуқуқ тартиботни янада мустаҳкамлаш ва оммавий-мудофаа ишларини яхшилаш масалалари кўриб чиқилди. Шу масалалар юзасидан кенг кўламда фикрлашиб олинди. Тингловчилар Москва ва Москва областидаги бир қанча партия ташкилотлари ва маъмурий органларнинг иш тажрибалари билан танишдилар.

БУГУН—ЕНГИЛ САНОАТ ХОДИМЛАРИ КУНИ

КИШИЛАРГА ШОДЛИК КЕЛТИРИБ

КЕНГ ИСТЕЪМОЛ МОЛЛАРИ — ХАЛҚҚА

Енгил саноат — Ўзбекистон экономикасининг етакчи тармоқларидан бири. Бугун республикамизнинг минг-минглаб тикувчилари ва тўқувчилари, пойафзалчилари ва чиннисозлари, кўнчилари ва пахта тозаловчилари, яна қанчадан-қанча касб эгалари ўзларининг анъанавий байрамлари —Енгил саноат ходимлари кунини нишонлайдилар. Хўш, улар тўйга қандай тўёналар билан келдилар! 1978 йил топшириқлари ва ўнинчи беш йиллик планларини бажариш учун авж олиб кетган социалистик мусобақада қандай янгиликлар вужудга келди! Енгил саноат ходимларидан бир гуруҳи қуйида ана шу ҳақда ҳикоя қилишади.

ФАХР ВА ИФТИХОР

Х. АКБАРОВ,
Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Қизил тонг» тикувчилик бирлашмаси бош инженери:

— Харидорларни чиройли, бежирим, замонавий кийим-кечаклар билан мамнун этиш, аҳолининг бу маҳсулотларга бўлган талаб ва эҳтиёжларини тўла-тўкис қондириш — бирлашмамизнинг аҳил ва меҳнатсевар чеварлари шиоридир. Корхонамизда ишлаб чиқариш самарадорлиги ва маҳсулот сифатини ошириш йўлида кўпгина ишлар қилинди. Ҳозирги кунда корхонамизда тайёрланаётган юз хил моделдан зиёдроқ аёллар, эркаклар ва болалар пальтолари давлат Сифат белгиси билан савдо нуқталарига етказиб берилмоқда. Шуни фахр билан айта оламизки, уларнинг олтмишдан ортиғи ўнинчи беш йилликда фахрли беш қиррали тамғага сазовор бўлди.

Биз истеъмолчиларнинг юқори сифатли молларни мумкин қадар кўпроқ тикиш тўғрисидаги истаклари асосида олий категорияли маҳсулотлар ҳажмини йилдан-йилга ошириш учун тинимсиз изланмоқдамиз. Шу ўринда бир рақам келтирай, 1975 йили бирлашмамизда давлат Сифат белгили устки кийим-кечаклар салмоғи умумий ҳажмда бор-йўғи 13,8 процентни ташкил қиларди. «Қизил тонг»чилар бу рақамни зарбдор йилда 43 процентга етказиш ёки олий сифат категориясидаги маҳсулотлар ҳажмини уч баравардан зиёд кўпайтиришга аҳду паймон қилишган. Бир сўз билан айтганда, бирлашмамиз аъло сифатли ва замонавий устки кийим-кечаклар тикишда фақат Ўзбекистондагина эмас, Иттифоқда ҳам илғор корхоналардан бири бўлиб қолди.

Бизнинг муваффақиятларимизда ҳеч қандай сир йўқ. «Қизил тонг»чилар ўз зафарларини биринчи навбатда саратовликларнинг нуқсонсиз маҳсулот ишлаб чиқариш ва уни биринчи тақдимдаёқ топшириш системасини қатъият билан жорий этишда, деб биладилар. Маҳсулот сифатини бошқаришнинг комплекс системасини яратиш ва қўлланиш учун кенг кўламда олиб борилган юриш эса янги уфқлар очиб берди. Львов корхоналарининг стандартлаштириш негизида нуқсонсиз меҳнат қилиш системаси, Москва, Ленинград, Тирасполь, Минск шаҳарларидаги илғор тикувчилик корхоналарида тўпланган бой тажрибалар ҳам бирлашмамиз мулки бўлиб қолди.

Ҳа, энг яхши тажрибаларни, энг янги ғояларни қабул қилдик, коллективда муҳокама қилиб ва ишлаб чиқаришга жорий этдик. Кўриб турибсизки, инженер-техник ходимлар, ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторларининг ижодий изланишлари самарасиз қолмаяпти. Энг муҳими, юқорида айтилган тадбирлар корхонамиздаги барча бўғинлар иш сифатини яхшилади, инженер-техник ходимларнинггина эмас, маҳсулотни бевосита тайёрлайдиган ишчиларнинг ҳам ижодий активлигини ошириб юборди.

ИЛҒОРЛАР САФИ КЕНГАЙМОҚДА

Т. ХОЛМАТОВ,
Андижон трикотаж фабрикаси бўёқчиси:

— Ўртоқ Л. И. Брежневнинг бугун кечагидан, эртага эса бугунгидан яхшироқ ишлаш керак, деган сўзлари жанговар шиоримиз, ҳаракат дастуруламалимиз бўлиб қолди. Миллионлаб совет кишилари партия олға сурган вазифаларни муваффақиятли бажариш учун ички резерв ва имкониятларни қидириб ҳаракатга келтириш мусобақасига қўшилдилар. Ҳар бир тармоқ ходимлари мақсадга эришишнинг ўзига хос йўлларини топмоқдалар. Биз, трикотажчилар, жумладан, мен учун бу йўл дастгоҳларга хизмат кўрсатиш зонасини кенгайтириш, илғор тажрибаларни қўлланиш, вақтдан тежаб-тергаб оқилона фойдаланиш, малакани доим ошириб боришдан иборат.

Киши ўз касбига меҳр қўйса, ижодий изланса, қўл остидаги машина ва ускуналарнинг меҳнат унумдорлигини оширишга ёрдам берадиган имкониятларни топа оларкан. Бир беш йилликда икки беш йиллик нормасини бажариш юзасидан бошланган «Ўнлар ташаббуси»га фабрикамизда биринчилар қаторида қўшилганман. Байрам айёмида ўнинчи беш йиллик шахсий топшириқларини бир йилу ўн ойда адо этганлигимни маълум қилдим. Мен бунга нормада белгиланган 2 та ўрнига 5 машинада ишлашга ўтиш туфайли эришдим. Натижада ҳар сменада 50 килограмм эмас, 167 килограммдан полотнони бўяшга муваффақ бўлмоқдаман. Имкониятларимни қайта ҳисоб-китоб қилиб чиқиб, олдинги мажбуриятимга ўзгартириш киритдим: бир беш йилликда ўн йиллик нормани эмас, балки ўн уч йиллик ҳажмдаги планни адо этмоқчиман.

Корхонамизда юқори тиғизликда меҳнат қилаётган ёлғиз мен эмасман. Масалан, таниқли тикувчи-мотористка С. Мўйдинованинг меҳнат календарида ҳозир 1981 йил майи. Ҳамкасбим Н. Сликаева, тикувчи-мотористка Н. Воробьёвалар ҳам аллақачон 1981 йил ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаришмоқда. Уларнинг ибрати, шахсий намунаси издошлар сафини кенгайтирмоқда.

ИНТИЛГАНГА ТОЛЕ ЁР

О. АЛИЕВ,
Қўқон пойафзал фабрикаси цех бошлиғи:

— Тежамкорлик — юксак коммунистик фазилат. Зеро, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев партия XXV съездидаги докладида айтганидай: «...биз ўзимиз учун энг азиз бўлган Ватан бойлиги ва қудрати йўлида, халқ фаровонлиги ва равнақи йўлида тежаймиз». Фабрикамиз пойафзалчилари партия XXV съездининг тарихий қарорлари, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитети Мактуби ҳамда ўртоқ Л. И. Брежневнинг Сибирь ва Узоқ Шарқ районларига сафари чоғида олға сурилган вазифалардан келиб чиқиб, материаллар ва ёқилғи-энергетика ресурсларидан тежаб-тергаб фойдаланишга алоҳида аҳамият беришяпти. Биз бу мақсадга эришишнинг асосий йўли — энг аввало, материаллар, ёқилғи, энергия ресурсларини рисоладагидай сақлаш, аниқ ҳисобга олиш ва ишлатиш, нормадагидан ортиқча запас материалларни қисқартириш, буюмларга кетадиган материал ҳажмини камайтириш эканлигини яхши биламиз. Шунинг учун ҳам тежамкорлик ва иқтисод қилиш юзасидан ишлаб чиқилган ташкилий-техникавий тадбирларнинг сўзсиз бажарилишига эришишни мақсад қилиб қўйганмиз.

Интилишимиз зое кетаётгани йўқ. Ўтган тўрт ой ичида 33 минг киловатт-соат электр энергияси, 30 гикакаллорий иссиқлик энергияси, 8 тонна ёқилғи, 2,4 минг сўмлик ёрдамчи материаллар, жами 55 минг сўмлик 920 минг квадрат дециметр чарм маҳсулотларини тежаб қолишга эришдик. Булардан планга қўшимча қанчадан-қанча пойафзал тикилишини кўз олдингизга келтириб кўринг-а. Тежалгани — нақд бойлик, деб шуни айтсалар керак-да!

Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлиги корхоналари коллективлари 1978 йил учун зиммаларига юксак социалистик мажбуриятлар қабул қилишган. Шунга кўра, зарбдор йилда пландан ташқари 45 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилиниши, маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришнинг 80 процентига меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан эришилиши керак. Республика енгил саноатчилари ўртоқ Л. И. Брежневнинг халқ истеъмол моллари ишлаб чиқарувчи тармоқлар ходимларига қарата: «...Совет кишиларининг фаровонлиги ҳам, кайфияти ҳам сизларга, сизларнинг меҳнатингизга кўп жиҳатдан боғлиқдир», деб айтган сўзларига амал қилиб, ташаббус кўрсатиб зарбдор суръатлар билан ишламоқдалар. Утган беш ойлик маҳсулот реализация этиш плани 103,6 процент бажарилди. Бу —ўтган йилнинг шу давридагидан 8,2 процент ортиқ, демакдир. Меҳнат унумдорлигини ўстириш топшириғи эса белгиланганидан 3,2 процент кўп бўлди. 50 дан зиёд ишчи эса шахсий беш йиллик планини адо этгани ҳақида ғалаба рапорти берди. Байрамга энг яхши тўёна шу эмасми!

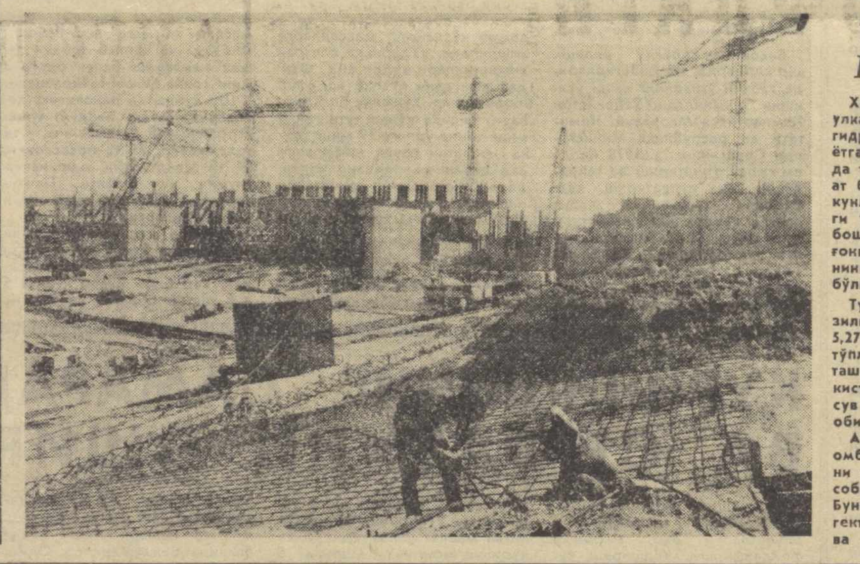

ТУЯМЎЙИН ГИДРОУЗЕЛИ ҚУРИЛИШИДА

Хоразмда бунёд этилаётган улкан сув иншооти—Туямўйин гидроузели қурилишида ишлаётган бунёдкорлар шу кунларда тағин ҳам ғайрат ва шижоат билан ишламоқдалар. Шу кунларда гидроузелнинг сўнгги ўнинчи дамбасини тиклаш бошланди. Бу дамба улкан тўғонга уланиб қўлбола денгизнинг мустаҳкам қирғоқлари бўлиб қолади.

Туямўйин гидроузели битказилгач, улкан сунъий денгизда 5,27 миллиард кубометр сув тўпланиб, улкан сув ҳавзаси ташкил этилади. Бу эса Ўзбекистонда бунёд этилган барча сув омборларида тўпланган обиҳаётдан ортиқроқ бўлади.

Айни вақтда қурувчилар сув омборининг биринчи навбатини тезроқ битказиш учун мусобақани кучайтирмоқдалар. Бунинг натижасида 500 минг гектар янги ерларни суғориш ва суғориладиган ерларнинг таъминотини яхшилаш мумкин бўлади.

Ҳозирги кунда бу ерда янги гидроэлектростанция биносини қуриш поёнига етказилди. Сув тўғон тўсиғининг учдан икки қисми битказилди. Каналларнинг бош қисмидаги сув тўсиқларидаги ускуналарни монтаж қилиш ишлари тез суръатлар билан олиб борилмоқда.

Қурувчилар шу йилнинг ўзида гидроузелнинг асосий иншоотларида 250 минг кубометр бетон ётқизишга қарор қилишган. Бу эса иншоотнинг биринчи навбати қурилиши учун сарф бўладиган бетон ишлари ҳажмининг бир қисмини ташкил этади. Гидроузел иншооти қурувчилари томонидан белгиланган бу марра келгуси йилнинг сентябрида Амударё сувини тўсиш имкониятини беради ва гидроузелнинг дастлабки қисмини битказишга йўл очади. Суратда: Туямўйин гидроузели қурилишининг манзараси тасвирланган.

Қ. Отаев фотоси.
ЎзТАГ фотохроникаси.

ЛЕНИН ПАРТИЯСИ САФИДА 60 ЙИЛ

КОМИССАР

Республикамиз тарихига назар ташларканмиз, ғалабаларимиз ўз-ўзидан келмаганлигини кўрамиз. Бу ғалабаларни қўлга киритиш учун халқимизнинг энг яхши фарзандлари, коммунистлар фидокорона кураш олиб бордилар. Большевиклар ўз атрофига минг-минглаб меҳнаткашларни бирлаштириб, уларни чоризмга қарши курашга, Совет ҳокимиятини ўрнатиш, мустаҳкамлаш ва душманлардан ҳимоя қилишга, социалистик жамият қуришга сафарбар қилдилар. Урта Осиёда Совет ҳокимиятини ўрнатишда, уни ички ва ташқи душманлардан ҳимоя қилишда, социализм ғалабаси учун курашда фаол қатнашган коммунистлардан бири Нишон Ризаевдир.

У 1898 йилда Қўқон шаҳри ёнидаги Ганжиравон қишлоғида камбағал деҳқон оиласида туғилди. Ёшлиги ҳузур-ҳаловатсиз ўтди. 1916 йилга қадар у бойнинг қўйини боқди. 1916 йили подшо ҳукумати маҳаллий аҳолини фронт орқасидаги ишларга мардикорликка сафарбар этганда, кўп батраклар қатори Нишон ҳам Самарага бориб ишлади. Ўша кулфатли йилларда чор ҳукуматига нисбатан қаҳр-ғазаби ортган мардикорлар ушбу қўшиқни айтишиб, ғамгин юракларини бўшатишар эди:

Қорда қарағай кесганман
Ҳеч ҳақимдан кечмайман...
Бизни ишлатган Николайни
Тахтдан ағдармай қўймайман.

Чор ҳукуматининг сиёсатидан, урушдан, очарчиликдан норози бўлган фронт орқасида ишлаётган мардикорлар чоризм маъмурияти қаршилигига қарамай, ўз юртларига қайта бошладилар. Нишон 1916 йил охирида ўз қишлоғига қочиб келди. 1917 йил февралида чоризм ағдарилди. Туркистон ўлкасининг ҳамма шаҳарларида, шунингдек Қўқонда ҳам митинглар бўлиб ўтди. Нишон шу митингда иштирок этади.

Февраль буржуа-демократик революциясининг ғалабаси меҳнаткашларнинг сиёсий активлигини кучайтириб юборди. Мусулмон ишчи депутатлар Совети билан бир қаторда мусулмон меҳнаткашларининг союзлари — «Иттифоқ»лар тузила бошлади. 1917 йил март ойида Қўқонда ҳам мусулмон меҳнаткашлари иттифоқи тузилди. Унга фронт орқасидаги ишчилар, косиблар, майда савдогарлар аъзо бўлиб кирди. Шўрои исломчиларнинг ва руҳонийларнинг қаршиликларига қарамай, Иттифоқ жамиятининг сафи тез ўса бошлади. Нишон Ризаев шу Иттифоқда ташкилотчи, ташвиқотчи эди. Бу ташкилотда большевиклар ҳам иш олиб бордилар ва борабора жамият аъзолари большевистик партия йўлини ўтказа бошладилар.

Қўқон меҳнаткашлари Октябрь революцияси ғалабасини шоду-хуррам кутиб олдилар. 1917 йил декабрь ойида Қўқонда ҳам Совет ҳокимияти ўрнатилди. 1918 йилнинг январь-февраль ойларида Қўқон шаҳрида большевистик группа ташкил қилинди. Большевиклар С. П. Бабушкин раҳбарлигида шаҳар меҳнаткашлари орасида катта сиёсий-тарбиявий ишлар олиб бордилар.

1918 йил мартида Нишон Ризаев ҳаётида қувончли воқеа юз берди. Қўқон шаҳар большевиклари уни партия сафига қабул қилдилар. Бу воқеа Нишон Ризаевнинг активлигини янада ошириб юборди.

Контрреволюцияга қарши курашни кучайтириш учун Қизил Армия қисмларини тузиш ва маҳаллий меҳнаткашлар вакилларидан ҳарбий командирлар тайёрлаш зарур эди. Қўқон шаҳар партия ташкилоти бир группа ёш коммунистлар, шу жумладан Нишон Ризаевни ҳам Тошкент шаҳридаги В. И. Ленин номли Қизил командирлар курсига ўқишга юборди. У 1918 йил июлидан 1919 йил апрелигача курсда ўқиди. 1919 йилнинг 18 январидан 19 январига ўтар кечаси контрреволюционерлар хоин ҳарбий комиссар Осипов бошчилигида Тошкентда исён кўтардилар. Совет Туркистонининг 14 комиссари исёнчилар қўлида фожиали ҳалок бўлди. Исён бошланиши биланоқ Қизил командирлар курси курсантлари крепость гарнизонига келиб, бошқа қисмлар билан бирга шаҳарни ҳимоя қилишга киришди. Курсантлар орасида Нишон Ризаев ҳам бор эди. Курсантлар ротаси ишчи отрядлари ва гарнизон қисмлари билан биргаликда уч кун исёнчилар билан шиддатли жанг қилди. Ниҳоят, 21 январь кундуз соат 2 ларда Тошкент исёнчилардан тозаланди. Осипов кичикроқ отряди билан Фарғона босмачилари томон қочди. Нишон Ризаев Осипов отрядини таъқиб қилишда ҳам курсантлар билан бирга қатнашди.

1919 йил апрель ойида Қизил командирлар курсидан 15 курсант, шулар қатори Нишон Ризаев ҳам Чоржўй шаҳрига жўнатилди. Нишон Ризаев 4-совет полкининг жанговар ўзбек отрядига командир қилиб тайинланди. Ашхобод озод қилингандан кейин фронт коммунистларининг йиғилиши Туркистон фронти коммунистларининг конференциясига делегатлар сайлади. Нишон Ризаев ҳам делегат қилиб сайланди. Делегатлар П. А. Кобозев докладини тингладилар. Фарғона фронтига ёрдам учун бир группа делегатлар, шулар жумласидан Нишон Ризаев ҳам сафарбар қилинди.

Фарғона область партия комитети 1919 йил сентябрь ойида Нишон Ризаевга Қўқон шаҳри ва уезди коммунистларини қуроллантириб, жанговар отряд тузишда иштирок этишни топширди. Қўқон шаҳар коммунистларининг партия конференциясини ўтказиш ва бунда бошқа масалалар билан бирга отряд тузиш масаласини ҳам ҳал қилиш белгиланган эди. Конференцияда Нишон Ризаев водийдаги ҳарбий аҳвол ҳақида доклад қилди ва коммунистлардан отряд тузиш ҳақида таклиф киритди. Конференция делегатлари шаҳарни мудофаа қилиш учун жанговар отряд тузиш ҳақида қарор қабул қилдилар. Конференциядан кейин коммунист, комсомол ва партиясиз ишчи ва батраклардан отряд тузилди. Отряд 250 кишидан иборат эди. Отряд командири қилиб Копилов, комиссари қилиб Нишон Ризаев тайинланди.

1920 йилнинг бошларида ерли аҳоли Қизил Армия сафига чақирилди. Бу чақириқ зўр сиёсий активликда ўтди. Минг-минглаб маҳаллий миллат вакиллари Қизил Армия сафига кирдилар. Фарғонада ерли аҳолини Қизил Армия сафига жалб қилишда, миллий қисмлар тузиш ишларида Нишон Ризаев фаол қатнашди. У биринчи ўзбек отлиқ бригадаси сиёсий бўлими бошлиғи қилиб тайинланди.

Нишон ака босмачилар билан кураш авжига чиққан ўша кунлардаги бир воқеани эслаб шундай ҳикоя қилади:

— 1920 йилнинг ёз ойлари эди. Мен ҳарбий қисм сиёсий бўлим бошлиғи бўлиш билан бирга Қўқон уезд-шаҳар революцион комитети раиси ҳам эдим. Бизнинг Қизил Армиямиз ва ерли аҳолининг қаҳрамонона кураши натижасида босмачиларнинг тинкаси қуриди. Шундай бир вазиятда Қўқон шаҳри атрофидаги босмачилар бошлиғи Ислом қўрбоши билан учрашиб, унга Туркистон фронти қўмондони М. Фрунзенинг таслим бўлиш ҳақидаги нотасини топшириш менга юкланди. Мен Фарғонадаги совет қўшинлари ва Совет ҳокимияти вакили сифатида Ислом қўрбоши олдига бир ўзим извошда бордим. У огоҳлантириб қўйилган эди. 500 га яқин босмачилардан иборат шайкасини парад қилиб, мени Қизил Армия вакили сифатида ҳурмат билан кутиб олди ва штабига бошлаб борди. Мен унга Фрунзе нотасини топшириб, меҳнаткаш халқ манфаатини ҳимоя қилаётган Қизил Армияга таслим бўлишни, Совет ҳокимиятининг ашаддий душмани Кўршермат ва бошқа қўрбошиларга қарши бирга курашиш кераклигини айтдим. У менга Фрунзе нотасидаги шартларга ва талабларга розилиги ҳақида жавоб хати ёзиб берди. Шундан кейин шаҳарга қайтиб келиб, Фрунзега телефон орқали тўла ахборот бердик.

1920 йилнинг охирига келиб Фарғона водийсидаги босмачиларнинг асосий кучлари тормор келтирилди. Водийда халқ хўжалигини тиклаш, совет ва партия ташкилотларини мустаҳкамлаш ишлари кучайиб кетди. 1921 йилда Нишон Ризаев Марғилон уезд-шаҳар партия комитетига раис қилиб сайланди. У босмачи шайкаларининг талон-торож қилишлари натижасида вайрон бўлган халқ хўжалигини қайта тиклашга ва ривожлантиришга ўз ҳиссасини қўшди. Партияга қабул қилиш, коммунистларни тарбиялаш, партия ташкилотларини мустаҳкамлаш, коммунистларни чиниқтириш ишларини жонлантирди. Партия Нишон Ризаевни Москвага, Свердлов номли университетга ўқишга юборди. У 1923—1926 йилларда университетда ўқиб, сиёсий, партиявий билимни эгаллади. Ўқишни битиргандан кейин Нишон Ризаев ВКП(б) Марказий Комитети пропаганда группасининг аъзоси, 1927—1934 йилларда Фарғона область партия комитетининг иккинчи секретари, 1934—1935 йилларда ВКП(б) Марказий Комитети Ўрта Осиё бюросининг матбуот бўлими мудири вазифаларида ишлади.

Ватанимизга Германия фашистлари бостириб киргандан кейин Нишон Ризаев ўзи ариза бериб фронтга кетди. Урушдан қайтгандан сўнг 1945—1962 йилларда Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг тарих институтида илмий ходим бўлиб ишлади, 1963 йилдан бери Иттифоқ миқёсидаги шахсий пенсионер.

Нишон Ризаев ҳозир ҳам тиниб тинчимайди. Меҳнаткашларни, айниқса ёшларни ота-боболаримизнинг энг яхши анъаналарига садоқат руҳида тарбиялаш ишига ўз ҳиссасини қўшмоқда. Халқимиз олдидаги хизматлари учун Нишон Ризаев Қизил Юлдуз ордени ва бир қанча медаллар билан тақдирланган.

И. АЛИМОВ,
Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги Партия тарихи институтининг катта илмий ходими, тарих фанлари кандидати.

ЖУРНАЛИСТЛАРНИНГ БУТУНИТТИФОҚ СЕМИНАРИ

Халқ истеъмол молларини ишлаб чиқариш ва матбуотнинг вазифалари — ана шу мавзуга бағишлаб журналистларнинг Бутуниттифоқ еттинчи семинари ўтказилди. Семинар ишида газета, журналларнинг, телевидение ва радио ходимлари, информация агентликларининг ходимлари иштирок этдилар.

Аҳоли кўплаб талаб қиладиган товарларни кўпайтириш, уларнинг сифатини ошириш учун социалистик мусобақани ривожлантириш ва такомиллаштиришда оммавий ахборот воситалари актив иштирок этмоқда, илғор тажрибани пропаганда қилмоқда. Ана шу мавзуни ёритиш соҳасидаги тажриба ўртоқлашилди.

КПСС Москва область комитетининг биринчи секретари В. И. Конотоп, КПСС Марказий Комитети пропаганда бўлими мудирининг ўринбосари В. Н. Севрук, СССР Олий Совети Миллатлар Совети халқ истеъмол моллари комиссиясининг раиси, Белоруссия Компартияси Марказий Комитетининг секретари А. А. Смирнов, бир қанча министрлик ва идораларнинг раҳбарлари, илғор корхоналарнинг ходимлари журналистлар ҳузурида тармоқнинг иш самарадорлиги ва сифатини ошириш проблемалари юзасидан ахборот бердилар.

(ТАСС).

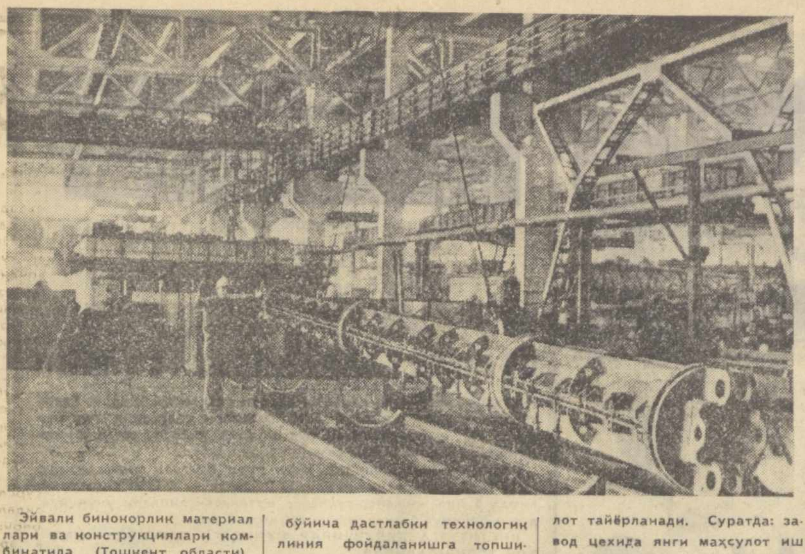

Эйвали бинокорлик материаллари ва конструкциялари комбинатида (Тошкент области) электр узатиш тармоқлари учун таянч устунлар ишлаб чиқариш бўйича дастлабки технологик линия фойдаланишга топширилди. Заводда йилига 18 минг ана шундай янги маҳсулот тайёрланади. Суратда: завод цехида янги маҳсулот ишлаб чиқарилмоқда.

Г. Пун фотоси (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОНДА ПУШКИН КУНЛАРИ ОЛДИДАН

УСТОЗ

МИРМУҲСИН,
Ҳамза номли Ўзбекистон ССР Давлат мукофотининг лауреати

Ғазалкентдан юқори, Писком, Кўксув, Чотқол, пастроқда Уган ва бошқа наҳрлар қўшилиб, Чирчиқ дарёси пайдо бўладиган жойда улкан тўғон ва ГЭС қад кўтарган. Тошкентда туриб унинг кучли овозини эшитаман, у мени чорлайди. Учқур машина икки соатга қолмай, азамат иншоот ёнига элтиб қўяди. У кўл косасида қимиздан ҳам аъло, муздек ва мусаффо Чотқол суви сўнади. Бу ернинг ҳавосию офтоби, шабадаси-ю беқиёс манзараларига қониб, кечга томон яна равон йўлдан шаҳримизга қайтаман. Тасмадек йўл қирлар, тепаликлар, қоялар, катта-кичик дарёларни кесиб ўтади. Дам баланд тепаликлар оша, дам пастликларга тушиб, дам боғларга кираман, дўнгликлар, жилғалар секин-аста кўздан ғойиб бўлади, аммо улкан тўғон ортидаги буюк Чотқол ва Олойнинг булутлар ичига ёриб кирган қорли чўққилари ярқираб кўриниб тура беради. Йўлда давом этаман: улкан шаҳарнинг кўп қаватли бинолари ҳам, миноралар ҳам, кунгирадор баланд пештоқлар ҳам орқада қолиб, кўздан йўқолди. Лекин узоқ-яқинларда турган Чотқолу Олой ҳамон ярқираб, ҳамма ёққа кўриниб тура беради...

Бу, ўзбекнинг икки буюк тоғи — икки буюк сиймодир, бири — Пушкин, бири — Навоий.

Чотқолу Олой бағрида қанча кону, қанча маъдану, қанча сиру синоат бор. Бу тоғлар бағридан биллурий булоқлару тошларни тошларга уриб, шовқин солиб шалолаю сойлар оқиб келади. Бу тоғлар бағрида беқиёс бўстонлар бор, боғлар бор... Инсон улардан баҳра олади. Наинки инсон, оҳулару бургутларгача, қоплонлару каптарларгача, асаларидан чумолигача баҳра олади. Навоий ва Пушкин даҳоси ҳам шундай — жамийки катта-кичик шоиру носирлар, масалчилару қўшиқчилар шу буюк тоғларга қарайдилар. Буюкликка боқий инсон бошини кўтаради.

Нон кишининг меъдасига ҳеч қачон тегмаганидек, Пушкин шеърлари икки асрдан буён севилиб ўқилмоқда. Ҳозирги баъзи бир тор шим кийиб, соқол қўйиб, ўзича бир нималар деяётган шоирларнинг сунъий, пўрсилдоқ шеърларига кўзинг тушиб, яна минг қатла Пушкинни яхши кўриб кетасан киши! Халқчил ва ўта равон, тумтароқ гаплардан узоқ, шундоқ юракнинг ўзидан фаввора бўлган пушкинона шеърларнинг ҳарорати икки юз йилдан буён совимай, қайноқ турибди. Ҳамма шоирлар Пушкину Навоий бўлавериши шарт эмас. Дунёда катта-кичик шоирлар кўп, лекин халқ олдидаги масъулиятни унутмаслик керак, албатта! Ўз юрти ва элининг граждани бўлмаган шоир ҳеч қачон Пушкину Навоийдек юксакликка кўтарила олмайди. Чорвоқ қурувчилари уйида, Чирчиқ водийсидаги қишлоқларда, ишчию боғбону зиёлилар уйида А. С. Пушкин ва Алишер Навоий тўла жилдларини кўрганмиз, севилиб ўқилаётганининг шоҳидимиз. Пушкин шундай бир дарёки, ундан ҳамма халқлар сув ичади. Пушкин шеърияти улуғ рус қалбининг кенглиги, чинакам оғалиги, ҳақиқатпарварлиги, инқилобийлиги демакдир. У чинакам миллий шоир, айни замонда муаззам Ватанимиздаги ҳамма миллатлар ҳам уни ўз шоирим дейди, ўқийди, унга бениҳоя катта ҳурмат билан қарайдилар.

Биз, ўзбек адабиётининг ўрта авлоди деб аталмиш «навқирон йигитлар» адабиётда Навоий, Лутфий, Бобир, Ҳамзани ўрганар эканмиз, ўттизинчи йилларда кўз очиб кўрган биринчи шеър муаллимимиз Александр Пушкин бўлган. «Эркинлик», «Чаадаевга», «Руслан ва Людмила», «Евгений Онегин», «Капитан қизи»ни ўқиб танглайимиз кўтарилган десак хато бўлмас.

Александр Сергеевич Пушкин асарлари бўлмаган биронта ўзбек хонадони йўқ, жуда бўлмаганда фарзандларимиз мактабдан олиб келади. Пушкин китоблари фақат жавонларни безаб турмайди, у заррин хилқатларни ечиб, жомакорда Чорвоқ қурилишида, бунда ишлаётган йигит ва қизлар ёнида бўлганини кўрганман. Пушкин ўзбекнинг ҳам улуғ шоиридир.

АТРОФДАГИ ОДАМЛАР

ОЧЕРК

Қурту қумурсқадан шоҳларга қадар ризқи-рўзни фуқаро қўлидан олади...

Алишер НАВОИЙ.

Аҳад Соибназаровнинг номзоди Арнасой район партия комитетининг биринчи секретарлигига кўрсатилганда, у минг бир хаёлга борди. Биринчи галда хаёлига «Илгариги секретардан қаерим ортиқ, наҳотки, мен ишда бурилиш ясай олсам!» деган савол келди. Бирор жойга номзодимиз кўрсатилганда кўп ҳолларда шу ҳақда ўйламаймиз ёки ўйлагимиз келмайди. Гоҳида эса «Эплолмасам бу лавозимга қўйишармиди?» деган ортиқча кайфиятга бериламиз. Арнасой таклифи кутилмаганда Соибназаровни чуқур ўйга толдирди. Узоқ йиллар район ижроия комитетида раис, бир неча районни ўзига бирлаштирган Янгийўл территориал бошқармасида бошлиқ бўлиб, меҳнатда ва партиявий ишда тобланган Соибназаровдай одам учун бу кутилмаган довон бўлиб туюлмаслиги керак эди. Уни яхши билганлар шундай ўйлашарди, қолаверса, ҳозир ўзи ишлаётган область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи лавозими ҳам эрталаб бориб, кечқурун қайтадиган иш эмас. Лекин масъулият деган юксак эътиқодга фақат биргина — адолат кўзи билан қарамоққа ўрганган у.

Арнасой — Мирзачўлнинг энг қуйи, илгари ўзлаштирилган ерларга қараганда денгиз сатҳидан анча баланд, бепоён Қизилқумга туташиб кетган, қарийб 6000 гектар пахта майдонини мунтазам кўчма қумлар босиб ётган қақроқ ер. Ўзлаштирилаётган Арнасойнинг энг қисқа таърифи ана шу. Лекин ер танлаган деҳқон — ҳақиқий деҳқон эмас, дейдилар.

Арнасой таклифидан буён Соибназаров ер, фақат ер ҳақида ўйлайдиган бўлиб қолди. Хўш, янги ишга борди ҳам дейлик. Аммо, қандай қилиб ерни эпга келтириш мумкин? Қум аралаш кўчиб юрадиган тупроқда ғўза ўстиришнинг ўзи бўлмайди-ку? Ундан ташқари қум тупроқли ерга бошқа ерларга нисбатан икки баробар кўп сув керак. Мўлжалдагидан ортиқ сув қаерда. Бу аҳволда қўшни районларнинг таънасига ҳам қолиб кетиш мумкин-ку? Чигит экилаётганда ёки экиб бўлингандан сўнг ерни қум босиб қолса-чи? Бошқалар ғўзага сув таратаётганда сен қум супуриб юрсанг...

У шуларни ўйлаганда елкасига оғир юк ортилгандек ва бу юкни дафъатан ердан силжитиб кетолмайдигандек туюлди. Лекин бу чекиниш эмасди. Бу кураш алангасининг юракдан отилиб чиққан акс садоси эди, холос. Енгиш керак. Зўрма-зўракилик, дўқ-пўписа билан эмас, одамларни ҳар бир эзгу ишга ишонтира олиш ва Арнасой ерини чинакам деҳқончилик лабораториясига айлантириш йўлини излаб топиш керак...

Секретарь Арнасойга келган кунидан бошлаб қалбида туғён ураётган саволларга, ҳар қадамда дуч келаётган жумбоқларга ечим изларди. Уни ҳаяжонга солган, шу билан биргаликда битмас-туганмас куч-қувват бағишлаб турган яна бир ўзига хос манба бор эди. Райондаги ҳамма хўжаликлар Улуғ Ватан урушида инсониятнинг ёрқин келажагини таъминлаган халоскор саркардалар номи билан аталади. Чунончи, Ворошилов, Жуков, Тимошенко, Конев, Рокоссовский, Гречко... Ҳақли равишда Арнасойни «Буюк маршаллар райони» деб аташади. Бу табаррук сиймолар ўзларининг афсонавий жасоратлари билан халқимизни коммунизм қурилиши йўлидаги буюк жангларда ва курашларда ғалабага ўргатиб кетдилар. Арнасойликлар мангу барҳаёт маршалларнинг курашларга асосланган буюк ғалабалар анъанасига содиқ қолишлари керак! Фахрли қўмондонлар номи қалбимизда бўлгани каби рўйхатларда ҳам баландда туриши керак! Коммунист Соибназаров Арнасойга қадам қўяр экан, шундай қарорга келгачди.

У қуёшда кўзини қамаштираётган «УАЗ»нинг олд ойнасидан учи-қийири йўқ далаларга тикилиб борар, юрган сайин хаёллар ҳам бирин-кетин босиб келарди. Шағал тўкилган, лекин ҳали асфальт ётқизилмаган бу йўл Тимошенко номли совхозга олиб боради. Йўлнинг икки томонига қатор қилиб экилган кўчатлар қаровсиз қолдирилгани бир қарашда сезилиб турибди. Тўғри келган жойдан кесиб бир томондан иккинчи томонга ўтаверган ўрмаловчи тракторлар йўлларнинг юзига бамисоли беаёв чандиқ ургандай.

Йўл бўйида одамлар... Негадир уларда кўтаринки кайфият йўқ, хаёлидан ўтказди секретарь. Улар қалбига — меҳнаткаш одамлар қалбига йўл топиш керак. Ғалабаларнинг муқаррарлигига ишонтира билиш керак. Инсоннинг кучи — унинг руҳиятида, деган экан донишмандлар. Улардаги бу кайфиятнинг боиси нимада экан? Соибназаровнинг сўзсиз имоси билан шофёр тормоз босди. «Биринчи сабаб ўтган йили планнинг бажарилмаганлиги бўлса, иккинчиси шароитнинг нисбатан оғирлиги», хаёлидан ўтказди у машинадан илдам тушар экан.

Раҳбарнинг табиат қийинчиликларини рўкач қилиши — вазифамни эплолмадим дегани. Бироқ сийқаси чиққан шу баҳона ҳамон айрим хўжалик раҳбарлари орасида, айниқса, эски кайфиятдаги раҳбарлар ўртасида сақланиб, баъзан яхшигина қалқон ролини бажариб келяпти. Агар табиат қийинчиликларини енга олмаса жамиятнинг қудрати қаерда қолади? Наҳотки, шу оддий ҳақиқатни тушунмаса? Ҳар қандай ғалабага эришиш учун нимадандир — гоҳо уйқудан, гоҳо ҳаловатдан кечиш керак. Бусиз қўлга киритган ютуқнинг ҳам салмоғи бўлмайди. Кўп ҳолларда биз ўша «нимадандир» дан кечолмаймиз. Ўзимизни меъёрдагидан ортиқ уринтиргимиз келмайди. Айрим ҳолларда, долзарб ва муҳим аҳамиятга молик иш амалга оширилаётганда «улкан раҳбар» сифатида оддий бир гапимиз кўп нарсаларни ҳал қилиб юборишини унутиб қўямиз.

— Мен Соибназаровман, райкомнинг янги секретариман, — деди у ишчилар билан бирма-бир кўришиб чиқар экан.— Ҳорманглар энди?..

Нима учундир кишилар бирбирларига маъноли тикилишиб қўйишди. Кимдир томоқ қирди. Соибназаровнинг қаршисида турган қўйкўз, сертабассум юзларидан чўл шамолининг излари билиниб турган норғул йигит нимадир демоқчи бўлгандай ютинди. Ҳаммалари бир зум жим қолишди. Уларнинг биринчи бўлиб гап бошлашга ийманиб туришганини сезган секретарь қисқа муддатли жимликни бузди.

— Атайлаб сизлар билан фикрлашгани келяпман, — деди у ишчилар қалбидагини тезроқ билишга интилиб. — Ҳа, атайлаб келдим. Бафуржа, очиқчасига гаплашиб олишимиз керак. — Улар фикрларини очиқроқ айтиши учун учрашувга урғу берди секретарь.

«Баъзан машҳур намояндалар билан суҳбатлашгандан кўра, оддий деҳқон билан суҳбатлашсанг кўпроқ ҳузур қиласан», деган экан атоқли педагог Сухомлинский. Кечаси тоғу тошларда тунаб, чўпонлик қилган, тиззасидан сув кечиб ғўза суғорган, табиатан деҳқон аҳлига яқин бўлган Соибназаров буларни бир кишича тушунарди. Салом-аликданоқ тил топишган ишчилар ўзларига бериладиган саволни кутишарди.

— Арнасойни Арнасой қилиш учун, янги райoннинг истиқбол кўзини очиш учун нима қилишимиз керак? — деди секретарь нажот оҳангида.

— Ерга ҳадиксираб кетмон урмаслигимиз керак, — жавоб қилди норғул йигитлардан бири.

— Хўш, яна? — деди Соибназаров унга самимий тикилиб.

— Ўтган йили раҳбарларимиз нимадандир чўчигандай туюлди назаримда, — сўзида давом этди йигит. — Ё қийинчиликлардан чўчишди ёки ўзларига ишонишмади. Бу кайфият район раҳбаридан директорга, директордан бўлим бошқарувчисига, ундан бригадирга ва механизаторга ўтди...

— Бундай жойда ишда унумдорлик, ташаббускорлик деган гап бўлармиди, — деди орқароқда ўтирган кексароқ механизатор.

— Ҳа, мусобақаям бўлмайди, — деди яна бири.

— Ер ҳам чатоқ-да, айтишларича, Тузкон кўли илгари шу ерларгача ёйилган экан. Бунинг устига кўчма қумни айтмайсизми? Туркистон тизмаларидан келадиган изғирин ҳам ерни ялаб, қотириб ташлайди.

— Сувни кўпайтириш ва ундан тежаб-тергаб фойдаланишнинг йўлини излаб топиш керак.

— Сув қанча кўп бўлса қум билан аралашиб ётган тупроқ қотиб, яхши ерга айланади.

— Фориш қўтонларидан маҳаллий ўғит ташиш керак. Бешўн йиллик қийлар бор эмиш. Ерни қотиришнинг энг яхши йўли шу.

— Қимматга тушиб кетмасмикан? Бунинг устига йўл ҳам деярли йўқ ҳисоби.

— Эртами-кечми, барибир, йўл қурилади. Бўладиган ишнинг эртароқ бўлгани маъқул. Энг муҳими, еримиз ҳосилдор ер бўлиб қоларди-да.

— Қишда яхоб суви беришни яхши йўлга қўйиш керак. Акс ҳолда Нурота тоғларидан эсадиган шамол ерни қуритиб, уруғни ундирмай қўяди.

— Ер одам билан тирик. Етарли ишчи кучи, ҳалол ва пок ишлайдиган одамлар керак. Мана ҳозир экиш техникаларини ремонт қиладиган одам йўқ. Бошқа ёқдан ремонтчилар чақириш хўжаликка қимматга тушади.

— Тўғри айтади, ўтган йили бизнинг бўлимда бирорта терим машинаси иккинчи теримга етмади. Ҳаммасини пайкалдан судраб олиб чиқишга тўғри келди. Механизатор кадрлар ҳам нобоп эди-да.

— Ҳосилнинг чўғиям шунга яраша паст бўлди...

— Ишлов бериш учун ҳам механизация керакми, ахир? Эсингизда бўлса керак, иккита бригадага биттадан культиватор ажратилган пайтда, трактор талашиб Неъмат билан Сулаймон бригадир ёқалашиб қолган эди.

— Тўғри айтади.

— Чўлга одамларни жалб этишнинг йўлини қилиш керак.

— Шароит бўлса ўзлариям келаверишади. Дастлаб ҳамма нарса кўнгилдагидай бўлмаслиги, чўлнинг ўзига хос қийинчиликлари бўлиши ҳаммага маълум.

— Одамларни чўлга жалб этиш учун биринчи галда уларнинг қалбида ишонч уйғотиш керак. Чўлнинг тез кунда боғу бўстонга айланишини ҳамма кўз олдига келтириб меҳнат қилиши даркор. Ана шундагина кўзланган мақсадга етиш мумкин. Тўғри, ер ёмон бўлиши мумкин. Лекин уни бўйсундирадиган яхши одамлар борку?! Фақат уларни кўра билиш, қадрлай билиш керак.

— Тўғри, жуда тўғри айтдингиз! Шундай одамлар бор. Мен уларни кўриб турибман!

Тўлқинланганидан ўрнидан туриб кетган Соибназаров ҳаяжон аралаш бир зум олис-олисларга тикилиб турди. Сўнг бирма-бир уватда чордона куриб, янги секретарнинг эҳтирос ва ҳаяжон оғушидаги хатти-ҳаракатидан таажжубланиб турган кишиларга қаради. Уларнинг кўзида Соибназаров орзиқиб кутган ва ниҳоят етишган ишонч руҳи порларди...

— Қани, ўртоқлар, машинага марҳамат! Навбатдаги прицеп келгунга қадар марказий сув айирғичга бориб келамиз. Маслаҳатлашадиган иш бор. Ўн чоғли киши бирин-кетин секретарь машинасига ўтиришди. УАЗ Қизилқумга туташиб кетган поёнсиз дашт бағрида бора-бора кичик бир нуқтага айланди, сўнг кўринмай кетди...

Шу-шу, янги секретарнинг сувчилар, механизаторлар, ишчилар билан мулоқати одат тусига кирди. Энди одамлар унинг олдига иккиланмай кириб келишарди...

Район ташкил этилган йили 30 минг тонна пахта бериб, планни бажара олмаган бир пайтда янги секретарь 50 мингни кўзларди. Тўғри, келажакка умидворлик яхши нарсаку-я, лекин белгиланган мўлжал реал, мақсад аниқ бўлиши керак. Жанубий Мирзачўл каналидан келаётган сув Дўстлик, Мирзачўл, Пахтакор ва Октябрь районларига етарлича сув беряпти. Аммо Арнасойга ҳам сув керак. Мутахассислар ҳисоб-китоб қилишиб, каналга параллель равишда диаметри 1,5 метр келадиган труба ўтказишга қарор қилдилар. Бу — Арнасойнинг сувга бўлган ташналигини бирмунча қондириши керак эди.

Арнасойни сув билан таъминлаш проблемаси устида оддий сувчидан тортиб, республика партия Марказий Комитетигача шуғулланди. Республика мелиорация ва сув хўжалиги министри И. Жўрабеков Соибназаров ҳамроҳлигида сувчилар билан бирга эгатма-эгат, пайкалма-пайкал кеча-ю-кундуз юришди. Ўзларича кузги хирмоннинг неча марталаб ҳисоб-китобини қилишди.

Етарли миқдорда техника олиш ва механизатор кадрлар тайёрлаш кун тартибидаги энг муҳим масалалардан бири эди. Техника олинди. Лекин уни асраб-авайлайдиган, тилини билиб ишлатадиган одамлар керак. Районда шу мақсадда беш жойда «Узсельхозтехника» область бирлашмасининг кўмаги билан механизаторлар тайёрлаш курси очилди. Курслардаги дастлабки машғулотларни қишлоқ хўжалик фанлари кандидатлари, райкомнинг биринчи секретари А. Соибназаров, райижроком раиси Н. Холмуродов ва республикада хизмат кўрсатган маданият ходими, райондаги Тимошенко номли совхоз директори М. Умурзоқовлар ўтказишди.

— Арнасойликлар бир йилда пахта ҳосилдорлигини 11 минг тоннага оширдилар. Йиллик пахта тайёрлаш плани 130 процентдан ошиб кетди.

Район коммунистлари фақат пахта билангина чекланиб қолишгани йўқ. Арнасой комплекс ривожланиш босқичига кирди. Райком ва унинг биринчи секретари учун нималар ҳақида бош қотиришга тўғри келмайди дейсиз. Арнасой кўлларида балиқчилик истиқболидан тортиб, Айдар ва Тузкон кўлларида сувнинг сатҳи камайиб бораётгани, кўчма қумлар йўлини тўсиш учун Арнасой ўрмон хўжалигини ташкил этиб, 27 минг гектар майдонда ўрмон ва боғлар ташкил этиш муаммолари унинг хаёлини банд этган. Чўлдаги нодир ва йўқолиб бораётган чўл кийиклари, Қизилқум тустовуқлари ҳамда Тузкон ва Айдаркўлдаги ўрдак ва ғозларни асраш мақсадида Арнасой давлат қўриқхонаси ташкил этилди. Бу қўриқхонани ташкил этиш табиий зарурат эди. Чунки Мирзачўл ўзлаштирилиши давомида борган сари Қизилқум томон чекинаётган жониворлар Тузкон ва Айдаркўл атрофида тўплана борган. Уларни кўпайтириш, асраб-авайлаш қутлуғ ва шарафли ишдир. Ахир, улардан бир нечасининг рўйхати жаҳон зоологларининг «Қизил китоб»ида туради!

Район коммунистларининг ташаббуси билан Совет Иттифоқи Маршали Андрей Антонович Гречко номи билан юритиладиган кенжа хўжалик эса боғдорчиликка ихтисослаштирилмоқда. Ҳозир қум барханлари орасида 300 гектар майдонда боғ барпо этилди. Бу йил Арнасойнинг «Саҳро боғи» чўлқуварларга ўзининг илк мевасини ҳадя этади. Боғлар кенгайтирилиб, узум плантациялари кундан-кун ортиб боряпти.

...Арнасой эндигина учинчи баҳорни қаршиламоқда. Бу йил арнасойликлар 50 минг тонналик «оқ олтин» хирмонини тиклашлари керак. Бу забт этилган довонларда депсиниб қолмаслик учун тинимсиз изланиш, курашиш ва енгиш иштиёқида яшаш демакдир. Бу биринчи навбатда атрофдаги оддий одамлар қалбига йўл топиш демакдир. Ғалабаларнинг тақдирини эса, одатда, оддий одамлар ҳал этади.

Шароф УБАЙДУЛЛАЕВ,
Нурали ҚОБУЛ.

ПЛАНЕТАМИЗДА

АДАБИЕТ ХАЛҚЛАРНИ БИР-БИРИ БИЛАН ЯҚИНЛАШТИРАДИ

Швециянинг «Рабен ок шегрен» нашриёти Александр Серафимович ва Константин Паустовский ҳикояларининг тўпламларини босмадан чиқарди.

Швециянинг бошқа нашриётлари ҳам совет бадиий адабиёти асарларини нашр этишга қизиқиб қарамоқда: «Вальстрем ок видстранд» нашриёти яқинда Чингиз Айтматовнинг «Жамила» повестини нашр этди. «Аскильд ок чернокюлль» нашриёти Константин Фединнинг «Илк севинчлар» романини қайта нашр қилди. К. Федин романининг янги таржимада чиқарилиши «Аскильд ок чернокюлль» нашриётининг Совет Иттифоқидаги «Прогресс» нашриёт билан ҳамкорлиги натижасидир. «Свенска дагбладет» газетаси атоқли совет ёзувчиларининг асарлари швед тилида нашр этилишини табриклаб, буни ажойиб ташаббус деб атайди. (ТАСС).

СОЦИАЛИЗМ МЕРИДИАНЛАРИДА

ЮГОСЛАВИЯ

КОКСНИНГ ДАСТЛАБКИ ТОННАЛАРИ

Денгиз бўйидаги Бакар шаҳрида кокс заводи дастлабки тонна маҳсулот бера бошлади. Ишга туширилган кокс батареяси ҳар йили 850 минг тонна кокс чиқара олади. Бакардаги завод қурувчилари меҳнатда эришган муваффақиятларини Югославия Коммунистлар союзининг шу йил июнь ойида бўладиган XI съездига бағишладилар.

ЮСФРда кокс ишлаб чиқарувчи энг катта корхоналардан бирининг қурилиши 4 йил давом этди. Шу вақт ичида Бакар порти ҳам анча кенгайтирилди ва янгиланди. Завод учун керакли тошкўмир шу портга келтирилади. Адриатик денгизининг хушманзара соҳилларида атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва Бакар кўрфази тубидан кўмирни тежамлироқ тарзда ташиш учун 400 метр узунликда махсус тоннель қазилди.

Янги завод ишга туширилиши билан Югославия қора металлургиясининг ҳозирги вақтда коксга бўлган эҳтиёжи тўла таъминланади.

КУБА

ЯНГИ САНОАТ КОРХОНАЛАРИ

Кубада халқ ҳокимияти йиллари мобайнида ўнлаб ишлаб чиқариш корхоналари ишга тушди. Коммунистик партия ва мамлакат ҳукумати саноат корхоналари қуришга катта эътибор бермоқда. Ҳамма жойда янги саноат объектлари жадал суръатлар билан қад кўтармоқда.

Кубанинг ўтмишда иқтисодий жиҳатдан қолоқ райони Съенфуэгос вилояти мамлакатда саноат гуркираб ривожланаётганлигини кўрсатувчи ёрқин мисол бўла олади. Ҳозир бу ерда революциядан кейиноқ қурилган иссиқлик электростанциясини кенгайтириш ишлари олиб борилмоқда, бир неча тегирмончилик корхоналари, ёмғирлатиш установкалари учун қувурлар ва асбоб-ускуналар ишлаб чиқарувчи заводи, уйсозлик комбинати барпо этилмоқда.

(ТАСС)

ПЕКИННИНГ АНГОЛАГА ХИЁНАТИ

«Международная жизнь» журнали 1978 йил 6-сонида В. Софинский билан А. Хазановнинг шундай сарлавҳали мақоласини босиб чиқарди. Қуйида мақоланинг баёнини берамиз:

Пекин маочиларнинг йўл-йўриқларини миллий озодлик ҳаракатига мажбуран қабул қилдиришни, ривожланаётган ёш давлатларнинг социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари билан алоқаларига путур етказиб, уларни ўз ҳукмронлигига бўйсундиришни азалдан орзу қилиб келмоқда.

ХХРнинг Африка мамлакатларига нисбатан тутган сиёсати маоизмнинг бир қанча назарий йўл-йўриқлари ва концепцияларига асосланади. Аввало, «уч дунё» ҳақидаги антимарксистик назария, «бой ва камбағал миллатлар» хусусидаги ғайри синфий назария, «ўта қудратли икки давлат гегемонизми»га қарши кураш олиб бориш зарурлиги тўғрисидаги сафсаталар, «жаҳон қишлоғи» — (Осиё, Африка, Лотин Америкаси мамлакатлари)нинг «жаҳон шаҳри» — (Европа ва Американинг иқтисодий жиҳатдан ривожланган мамлакатлари)га қарши «революцион» кураши ҳақидаги сохта марксистик концепция, «сўллар»нинг «милтиқ ҳокимиятни яратади» деган тезиси (яъни курашнинг қуролли методларини мутлақ бир нарса деб билиш), «ўз кучларига таяниш» деган сийқаси чиқиб қолган шиор худди шундай концепциялардандир. Ана шу концепция ва шиорларни мажбуран қабул қилдириш борасидаги ҳаракатлар аслини олганда Хитой тажрибасини бутун дунёга ёйиш учун уринишдан бошқа бир нарса эмас. Хитойнинг мумтозлигини, жаҳон тарихидаги алоҳида роли ва ўрнини талқин этувчи ғоя шу концепцияларга асос қилиб олинган.

Бу эса амалда миллий озодлик ҳаракатини ягона антиимпериалистик фронтдан ажратиб қўйиш ва бу ҳаракатни маочилар раҳбарлигига бўйсундиришга интилишни акс эттиради. Пекиннинг Ангола-даги ва Португалиянинг бошқа собиқ мустамлакаларидаги миллий озодлик ҳаракатига нисбатан тутган сиёсети худди ана шу мақсадлар билан белгиланди.

Мақоланинг муаллифлари Ангола халқининг Ангола Халқ озодлик ҳаракати (МПЛА) бошчилигида кўп йиллар мобайнида олиб борган озодлик курашига тўхталиб ўтадилар. МПЛА ишчилар синфи, кичик мансабдаги хизматчилар, савдогарлар, деҳқонлар, зиёлиларнинг кенг табақаларини бирлаштирди ва меҳнаткашларнинг манфаатларини кўзлаб, мустақилликка эришиш ҳамда прогрессив ўзгаришларни амалга оширишдан иборат конкрет программани илгари сурди.

Анголада МПЛАдан ташқари муросачи оқим ҳам бор эди. Бу оқим Х. Роберто бошчилигида диний-қабилавий белгига қараб ташкил топди ва ўзини Ангола Миллий озодлик фронти (ФНЛА) деб атади.

Шуҳратпарастликка берилиб кетган Роберто мустамлакачиларга қарши курашни эмас, Ангола мустақилликка эришган тақдирда ҳокимият учун курашни ўзининг асосий вазифаси, деб ҳисоблади. У оташин ватанпарвар Агостиньо Нето бошчилик қилган МПЛАга қарши курашни уюштирди. Х. Роберто унинг тарафдорларини таъқиб этиш кампаниясини ҳам ўтказди.

Мақола муаллифлари таъкидлаб ўтганидек, бундай хатти-ҳаракатлар маочилар назарида ФНЛАнинг «обрўси»ни анча кўтарди. Худди шу даврда Пекинда ФНЛАнинг раҳбарлари билан мустаҳкам алоқа ўрнатиш ва унга сиёсий ҳамда ҳарбий жиҳатдан энг кўп ёрдам бериш ҳақида узил-кесил қарор қабул қилинган бўлса керак. Маочилар империалистик ва маҳаллий реакция томонидан қўллаб-қувватланган ана шу хоинлар гуруҳига умид боғлаб, Пекин билан Ғарбнинг манфаатлари бир-бирига мос бўлиб тушганлигини жуда яққол намойиш қилдилар. Айни вақтда Пекин бевосита МПЛАга қарши қаратилган ҳийла-найранглар ишлатди. Пекин МПЛАнинг ўзида низолар чиқаришга уриниб, 1963 йилнинг куз фаслида В. Да Круш бошчилигида фракциячи группани тузишга муваффақ бўлди. Бу группа маочиларнинг қарашлари ва шиорларини қабул қилиб, «кураш тактикаси ҳақида», «Ангола революциясида мулатлар ва португалларнинг роли тўғрисида»ги мунозараларни МПЛАга қабул қилдиришга уринди. Бундай мунозаралар диққат-эътибор ва кучларни мустамлакачиларга қарши курашдан четга тортар эди. Ана шу группа «Ангола миллатчилигининг ички тараққиёти»гагина таяниб иш кўришга чақирди.

Шу тариқа В. Да Крушнинг фракциячи группаси Пекин раҳбарларининг бузғунчилик сиёсатини ўтказувчи восита бўлиб қолди. Пекин раҳбарлари шу группа ёрдамида МПЛАнинг кучига ва таъсирига путур етказишга, Ангола озодлик ҳаракатини заифлаштиришга, бу ҳаракатни Совет Иттифоқидан ва бутун социалистик ҳамдўстликдан ажратиб олишга, Ғарб мамлакатлари, шу жумладан Португалия меҳнаткашларининг бирдамлигидан маҳрум этишга умид боғладилар.

МПЛА раҳбарлари Пекинга тарафдор бўлган В. Да Круш группасининг хоинлик фаолиятига қатъий зарба берди ва фракциячиларни ўз сафидан чиқарди. В. Да Круш группаси Пекиннинг фармойишига мувофиқ ҳаракат қилиб, ФНЛА билан бирлашди. Ўша пайтдан буён ХХР раҳбарлари ана шу сафбузар ташкилотга доим ёрдам бериб келмоқда.

1966 йил март ойида маочиларнинг ёрдами билан Анголанинг тўла мустақиллиги учун «курашувчи» миллий иттифоқ ташкилоти (УНИТА) тузилди. Бу ташкилот Пекинга тарафдор эди. Ана шу иттифоқ дарҳол Португалия мустамлакачиларига қарши эмас, балки, аввало, Анголанинг МПЛА раҳбарлигидаги чинакам революцион кучларига қарши кураш олиб борди.

МПЛА халқ қуролли кучлари 1976 йилнинг бошида сафбузарларни ва интервенциячиларни узил-кесил тор-мор қилдилар. Ажнабийлар Анголада қуролли интервенцияни уюштирган даврда Хитой пропагандаси Совет Иттифоқи ва Кубага қарши ашаддий туҳмат кампаниясини авж олдириб юборди. У Совет Иттифоқи билан Кубани Ангола фожиаси учун айбдор қилиб кўрсатишга интилди. Бундан кузатилган мақсад — жаҳон жамоатчилиги фикрини чалғитиш ва уни социалистик мамлакатларга қарши йўналтириш эди.

МПЛА ғалаба қозониб, чет эл интервенциячилари ва сафбузарлар тор-мор келтирилганидан кейин маочилар Ангола халқига қарши қаратилган қўпорувчилик ишларини давом эттиравердилар. Маочи агентлар иғвогарлик уюштирадилар, анголаликларнинг тинч меҳнатига ҳар қандай воситалар билан халақит берадилар. Маочилар қурол-яроғларни Заирга яширинча етказиб бермоқдалар. Бу қурол-яроғлар Заирда Анголага қарши «партизан» юришлари ўтказаётган ФНЛА ва УНИТА бандитлари қўлига топширилмоқда.

Империалистик давлатларнинг ва ХХРнинг БМТдаги вакиллари бир ёқадан бош чиқариб ҳаракат қилиб, дастлабки пайтларда Ангола Халқ Республикасини БМТ аъзолигига қабул қилдирмасликка муваффақ бўлдилар. Аммо империалистлар ва маочилар пировард натижада чекинишга мажбур бўлганликлари ҳаммага аёндир.

Африка халқлари жаҳоннинг ҳамма қисмида, шу жумладан Африка қитъасида Пекин ўтказиб келаётган сиёсатнинг миллатчилик манфаатлари, гегемончилик интилишлари билан белгиланганлигига тобора ишонч ҳосил қилмоқдалар. Улар маочиларнинг ўтакетган антисоветизми қитъадаги мамлакатлар билан уларнинг энг содиқ иттифоқчилари — Совет Иттифоқи ва социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатлар ўртасига нифоқ солишга қаратилганлигини кўриб турибдилар.

Журнал мақоланинг охирида бундай деб ёзади: маочиларнинг Ангола масаласида ўтказиб келаётган ва империализмни ёқлаб чиқаётган янги мустамлакачилик ва антисовет сиёсати жаҳондаги барча тараққийпарвар жамоатчиликни ҳақли равишда ғазаблантирмоқда ва бу жамоатчилик ана шу сиёсатни қораламоқда.

(ТАСС).

ҚАТЪИЙ РАДДИЯ

Ироқ Революцион қўмондонлиги кенгашининг аъзоси Наим Ҳаддам Ғарб информация агентликлари тарқатаётган хабарни Ироқ маъмурлари СССР билан дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартномани бекор қилиш «ниятида», деган хабарни рад қилди.

Н. Ҳаддам Рейтер агентлигининг мухбирига: «бу гаплар ҳақиқатга мутлақо тўғри келмайдиган қўпол иғвогарликдир», — деб таъкидлади. (ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

⊙ БОНН. Бавария ўлкасининг кичик шаҳарларида жойлашган салкам 70 касалхона «норентабеллиги» сабабли яқин вақт ичида ёпиб қўйилади. Ана шу ўлка меҳнат ва социал таъминот министрлиги яна 130 та даволаш муассасасини «қора рўйхат»га киритди.

⊙ ТЕҲРОН. Эроннинг шимоли-ғарбидаги юз минг гектардан кўпроқ қишлоқ хўжалик экинлари экилган ерлар чигиртка ҳужуми натижасида бутунлай нобуд бўлиб кетиш хавфи остида қолган. Чигиртка ёпирилган жойлардаги далалар, полизлар ва боғлар шипшийдон бўлиб қолмоқда.

(ТАСС).

АХБОРОТ

ХОРАЗМ

КОМИЛ ХОРАЗМИЙ МУЗЕЙИ

Хива шаҳрида бир оддий уй бор. Унда маърифатпарвар шоир Комил Хоразмий истиқомат қилган. Ичонқалъа қўриқхонаси ходимларининг ташаббуси билан шу уйда Комил Хоразмий мемориал музейи ташкил этилди. Музейдан шоирнинг ҳаёти ва ижодига оид кўпгина экспонатлар, қўлёзма ва нодир ҳужжатлар, буюмлар ўрин олган. Улар орасида Комил Хоразмийнинг бастакорлик ижодидан намуналар, жумладан классик куйларнинг ноталари, Хива хонлигининг Россияга қўшиб олиниши ҳақида шоир эсдаликлари, фотосуратлар бор. Музей саёҳатчиларнинг эътиборини ўзига тортмоқда.

КАШФИЁТ ШАРОФАТИ

Ўрта Осиё — Марказ газопроводида муҳим янгилик жорий қилинди: газни тозаловчи фильтрлар ва поршень конструкцияси такомиллаштирилди. Хива компрессор станцияси инженерларининг бу кашфиёти туфайли қазиб олинган ёнилғидан механик қоришмалар юқори процентда ажратилади, газ ҳайдовчи ғилдиракларнинг хизмат муддати эса уч баравар узаяди. Бу янгиликнинг жорий этилиши йилига ярим миллион сўмдан кўпроқ маблағни тежаш имконини беради.

ҚУРУВЧИЛАР ТУҲФАСИ

167-қурилиш тресте бинокорлари область марказида янги муҳташам жамоат биносини бунёд этишди. Урганч шаҳрининг Лучевая кўчасида аҳолига хизмат кўрсатадиган марказ қуриб битказилди. Унда умумий овқатланиш, маиший ва тиббий хизмат кўрсатиш шохобчалари мавжуд. Бу тармоқлар бир йўла олти минг кишига ҳар хил турдаги хизмат кўрсатишга ихтисослаштирилган.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

КИМЁГАРЛАР МАМНУН

Олмалиқ химия заводи ишчи-хизматчиларининг қувончи чексиз. Кимёгарлар ўз профилакторийларига эга бўлдилар. Бу маскан 300 кишига мўлжалланган бўлиб, қишин-ёзин ишчилар саломатлигини мустаҳкамлаш учун имкониятлар яратилган. Чунончи, бу ерда бўлган ҳар бир ишчи электр, нур, махсус душ ва ванналар ёрдамида шифо топадилар. Суратларда: профилакторий биносининг умумий кўриниши ҳамда ошхона, дам олиш хонаси ва даволаш кабинетларида.

И. Глауберзон фотолари.

У КУНЛАР ШУҲРАТИ СЎНМАС

ВОЛГАЛИК МЕҲМОН ҲИКОЯСИ

Сочларига оқ оралаган, тўладан келган, лекин ҳаракатлари чаққон киши студентлар ҳозиргина танаффусга чиқиб, бўшаб қолган залда фронтчи шифокор билан суҳбатлашаркан, папкасини очиб, ундан қалин дафтарни олди: — Дўстим уйига Волга соҳилидан эсдаликка олиб келдим, — деди.

Бўлажак шифокорларга лекция ўқиб, бироз дам олишга чиққан кекса мураббий дафтарни аста варақлаб, унинг биринчи саҳифасига ёзилган: «Ҳужжатли қисса. Икром Зиёев ва Азиз Валиев хотирасига бағишлайман» — деган сўзларга кўзи тушди.

Дафтарни варақлаётган кекса мураббий, Улуғ Ватан урушининг ветерани, медицина хизмати полковниги Мамадали Азизовнинг ҳолати бирдан ўзгарди. Чунки, унинг қўлидаги хотира фронтда ҳалок бўлган қадрдон дўсти, бирга ўқиб, бирга катта бўлган улуғ инсон ҳақида эди. У қиссадан бош кўтармай, унинг қаҳрамонини кўз олдига келтирди. Икром Зиёев. Ўрта бўйли, қорачадан келган, қотма, ҳаракатлари чаққон, зийрак ва меҳрибон, кишини ҳайратда қолдирадиган даражада ғайрати танига сиғмайдиган доно шифокор йигитлардан эди.

— Мен Волга бўйидан. Саратовданман. Ўша ердаги медицина институтида ўқитувчиман. Бу ерга — Андижонга командировкага келдим. Мен 1941 йилда ТошМИни битирганман. Фронтга Фарғонадан кетганман.

— Ундай бўлса сиз Икром Зиёев билан бир медсанротада хизмат қилган эකансиз-да? — сўради кекса мураббий.

— Худди шундай. У киши фронтда менинг устозим бўлган. Хирургия соҳасида йирик мутахассис эди. Ҳа. уларнинг яхшиликларини ҳеч қачон унутмайман.

Улар Икром Зиёев онасини бориб кўрдилар. Кўзи ожиз она ўғлининг узоқдан меҳмон бўлиб келган фронтчи дўсти пешонасидан ўпиб, «Ўғлим қайтиб келгандай бўлди», — деди.

— Мен устозим хотирасига ҳужжатли қисса ёзиб келдим, — деди саратовлик меҳмон. Менинг исмим Остер Виктор Романович, медицина хизмати полковниги. Икром Зиёев медицина-санитария взводи командири бўлган бўлинмага 1941 йил ноябрида кичик врач бўлиб хизматга келган эдим.

Суҳбат узоқ давом этди.

Ҳужжатли қиссада Фарғонада тузилган 38-алоҳида ўқчи бригаданинг Улуғ Ватан уруши фронтларидаги қаҳрамонона жанглари, шунингдек, бригаданинг медицина санитария ротаси шифокорларининг фидокорона хизматлари, шу ротанинг комиссари, Самарқанд Давлат университетининг собиқ ректори Азиз Валиевнинг бўлинма коллективи орасида олиб борган сиёсий-жанговар ишлари ва унинг 1944 йилнинг кузида Молдавияда немис-фашист босқинчиларга қарши олиб борилган оғир жангларнинг бирида қаҳрамонларча ҳалок бўлганлиги ёзилган.

Қиссада тасвирланган қаҳрамонларнинг ҳаёти менга таниш. Уруш бошланганда мен Самарқанд Давлат университетини тугатиб, қўлимга диплом олган эдим. Уруш ҳақидаги хабар радиодан эшитилиши биланоқ университетнинг мажлислар залида митинг бўлди. Митингдан кейин ўқитувчи-профессорлар ва студентлар ҳарбий хизматга чақиришларини сўраб, шаҳар ҳарбий комиссариатига мурожаат этдилар. У ерга келганлар орасида ҳурматли домламиз Азиз Валиев ва моҳир шифокор Икром Зиёев ҳам бор эди.

Уруш бошлангандан кейин Фарғонада тузилган алоҳида ўқчи бригаданинг шахсий составе асосан ўзбекистонликлардан иборат эди. Унинг составида медицина фанлари кандидати деган юқори илмий даражага эга бўлган ягона киши Икром Зиёев бўлган. Тажрибали шифокор бўлинма ходимларига устоз эди. Буни яхши тушунарди у. Ҳамма унга дала хирургияси ва бошқа касалликларни дала-жанг шароитида даволаш бўйича мурожаат қилар эдилар. Шунинг учун Икром Зиёев тунларни бедор ўтказиб, машҳур ҳарбий шифокорларнинг китобларини кўздан кечириб, янги жанг шароитида ярадорларни даволаш ишларини қандай олиб бориш ҳақида ўз билим-тажрибаларини ходимларга ўргатарди ва улар билан амалий тажрибалар олиб борарди. Бу амалий иш усуллари ҳаммага маъқул келиб, ишларини, ўз устозлари айтганича бажаришга интилардилар.

Ниҳоят фронтга жўнаш ҳақида буйруқ келди. 38-алоҳида ўқчи бригада 1941 йилнинг сўнгги ойларида Калинин фронтига етиб келади. Фронтнинг бу участкасида оғир жанглар борарди. Бригада Москва остоналарида шон-шуҳрат қозонган 8-гвардиячи панфиловчи ўқчи дивизия билан биргаликда 3-зарбдор армиянинг 2-ўқчи корпуси ихтиёрига берилади. Бу армия Старая Русса районида қуршаб олинган 16-немис армиясини яксон этиш учун шиддатли жанглар бошлаб юборди. Жангларда намуна кўрсатган баҳодир жангчилардан разведка группалари, кичик зарбдор кучлар ажратилиб уларга душманнинг жуда мустаҳкамланган истеҳкомларини аниқлаб ва портлатиб. олдинга силжишга йўл очиш вазифаси топширилади.

1942 йилнинг аёзли феврал ойини Виктор Романович оғир дард билан эслайди. Киёво, Холм аҳоли пунктлари томонларида оғир жанглар кеча-кундуз бир дақиқа ҳам тинмайди. Муҳим мудофаа аҳамиятига эга бўлган бир қанча қишлоқлардан гитлерчиларни қувиб чиқариш керак эди.

Санротага олдинги маррадан ярадорлар олиб келишарди. Бир куни санротага бир оғир ярадор келтирилди. Унга тез ёрдам кўрсатилиши керак эди. Икром Зиёев операцияни бошлаб юборди. Ичаклари зарарланган солдатни тез операция қилиб. жангчи ҳаётини сақлаб қолиш учун кураш борарди. Оғир аҳволда ётган беморга аввал қон қуйилди. Жангчи ўзини сал яхши ҳис этганида операция бошланди. Шу вақтда санрота турган қишлоққа душман самолётлари ҳужум қилади. Операция биноси ёнида бомбалар портлайди. Дераза ойналари синиб, том тахтаси қулаб тушади. Операция столи ёнидаги ҳамшира ва врачлар ташқарига отиладилар. Шу вақт операция олиб бораётган Зиёевнинг «Қаёққа! Ҳеч ким жойидан жилмасин, операция давом этади!» — деган хитоби эшитилади. Ҳамма орқасига қайтади. Операция муваффақиятли тугайди.

Зиёевнинг билими, тажрибаси, аҳвол оғир бўлган дамлардаги дадил ҳаракатлари санрота шифокорларининг ғайратига-ғайрат қўшади, ундан ўрганиб ўз тажрибаларини ошириб борадилар.

Киёводан 25—30 километр жанубдаги Михалкино қишлоғига кўчиш ҳақида медсанротага буйруқ келади. Шифокорлар бу қишлоққа етиб келиб, ўз хўжаликларини йўлга қўйиб, ярадорларни қабул қила бошлайдилар. Бирдан ҳаво ҳужуми бошланади. Икром Зиёев ярадорлар аҳволидан хабар олиш учун йўлнинг нариги томонидаги уйларга бораётган бўлади. У йўлга етмасданоқ атрофида бомбалар портлайди. Осколка уни оғир жароҳатлантиради. Ҳаво ҳужуми тугаб, дўстлари у борган жойга етиб келганларида шифокор ҳалок бўлган эди. Медицина хизмати майор и Икром Зиёевни Новгород областининг Старая Русса районидаги Михалкино қишлоғига дафн этадилар. Шифокорлар, жанговар дўстлари унинг ишини давом эттиришга. унингдек ишлашга қасамёд этадилар. Улар хизмат этган 38-алоҳида бригада жангларда шуҳрат қозонади. 1942 йил 17 мартда у 4-гвардиячи алоҳида ўқчи бригадага, кейин гвардиячи дивизияга айланади. Шимолий Кавказ. Украина, Молдавия ва қардош социалистик мамлакатларни гитлерчилардан озод этишда қатнашади.

Андижон медицина институти аудиториясида Икром Зиёев тўғрисида суҳбатлашиб ўтирган икки фронтчи шифокор урушда ҳалок бўлган дўстларини ёдга олиб бир пас хомуш қоладилар. Улар бахтимиз учун курашганлар ва бу йўлда ҳалок бўлганлар биз билан абадий бирга, дегандек. дераза ташқарисидан эшитилаётган студентларнинг қувноқ гурунгларига қулоқ солиб, босиб ўтган жанговар ҳаёт йўлларини эслаб ўтирар эдилар.

НАЗАРМАТ.

ФУТБОЛ

ОРАЛИҚ МАРРА САРИ

Учинчи эшелон — иккинчи лига коллективлари мамлакат чемпионатининг биринчи даврасини муваффақиятли якунлашлари учун июнь ойи ҳал қилувчи даврдир. Шу боис, бешинчи зонада куч синашаётган командалар ўртасидаги ҳар бир учрашув тобора кескин тус олиши билан бирга, юқори ўринларни эгаллаб турган коллективлар ҳамда омадлари юришмаётган командалар мавқеида муҳим роль ўйнамоқда.

Уйинлар жадвалида командаларнинг жойланиши ҳам диққатга сазовор. Юқори ўринларни банд этиб турган коллективлар тўплаган очколари ва қўлга киритган ютуқлари билан ўзаро кам фарқ қиладилар. Сирасини айтганда, қарийб 5 командага совриндор ўринлар торлик қилиб турибди. Ҳар бир учрашувда эришилган ютуқ ёки мағлубият командалар мавқеида жиддий ўзгаришлар бўлишига сабаб бўляпти.

Чунончи, 16 тур ўйинларига қадар карвоншиликни бой бермай келаётган Навоийнинг «Зарафшон» командаси кутилмаганда «Хоразм» футболчиларидан енгилиб, имкониятни бой берди. Кўпдан бери биринчи ўринга даъвогарлик қилаётган Фрунзенинг «Олға» командаси эса сафарда «Каршистрой»дан устун келиб, 25 очко билан пешқадам бўлиб олди. Умуман, кейинги тур ўйинлари қатор коллективлар мавқеининг бир мунча мустаҳкамланишига имкон яратди.

●

Уйинлар жадвалининг бугунги кўриниши:

	Ю	Д	М	Т	О
«Олға»	11	3	2	19-5	25
«Зарафшон»	11	2	3	27-11	24
«Хоразм»	10	4	3	22-11	24
«Автомобилист»	11	1	4	30-15	23
«Янгиер»	9	5	2	18-6	23
«Строитель»	9	2	6	22-21	20
«Химик»	8	4	4	32-17	20
«Пахтачи»	8	4	4	19-11	20
«Нефтяник»	8	3	5	20-18	19
«Шаҳрихончи»	8	3	5	19-14	19
«Сигнал»	7	5	5	18-15	19
«Хива»	7	4	6	18-14	18
«Бўстон»	8	1	7	21-21	17
«Металлург» М	7	3	7	25-23	17
«Амударё»	6	2	9	15 22	14
«Металлург» Ч	4	5	7	12-21	13
«Актюбинец»	4	3	9	12-25	11
«Текстильщик»	4	3	9	11-21	11
«Хўжанд»	3	3	10	18-27	9
«Динамо»	2	5	9	12-24	9
«Орбита»	3	2	11	11-24	8
«Каршистрой»	2	3	11	8-28	7
«Старт»	1	2	13	9-29	4

Хоразмлик футболчилар, шунингдек, Термизнинг «Автомобилист» командаси очколар ҳисобини бойитиб олдилар.

Чемпионатнинг биринчи даврасини пешқадамликка даъвогарлик қилаётган беш командадан қай бири муваффақиятли якунлайди, деган савол туғилади. Умуман, оралиқ маррагача «Зарафшон», «Олға», «Хоразм», «Янгиер» ва «Автомобилист» футболчилари қизғин курашадилар. Агар, «Олға» футболчилари ўз майдонида «Амударё», «Хоразм» ва «Хива» коллективлари билан учрашиб, «Актюбинец», «Орбита», «Химик» командалари меҳмони бўлса, «Зарафшон» уч ўйинни кетма-кет «уйда» ўтказиб, кейин сафарга йўл олади. Зарафшонлик муҳлислар ўз командаларининг «Автомобилист», «Динамо» ҳамда «Каршистрой» коллективлари билан учрашувини томоша қиладилар.

Пешқадамлик учун курашда «Хоразм» футболчиларининг ҳам имкониятлари бор. «Янгиер» ҳам бир неча йиллардан бери давом этиб келаётган анъанага мувофиқ биринчиликни эгаллаб, юқори лигага бериладиган йўлланма учун курашни дадил давом эттириши мумкин.

Республикамизнинг ўн тўрт коллективидан учтаси сўнгги ўринларни банд этишдан нари ўтмаяпти. Самарқандлик динамочилар, қаршилик футболчилар ва Тошкентнинг «Старт» командаси муҳлисларни ранжитиб қўймоқдалар. «Каршистрой» коллективи тўғрисида алоҳида тўхталишга тўғри келади. Бу команда мамлакат чемпионатида иштирок этиш ҳуқуқини қўлга киритди-ю, лекин унга етарли шарт-шароит яратиб берилмаяпти. Ҳозирги кунда бу ерда учрашув ўтказиш учун бирон-бир команданинг Қаршига боргиси йўқ. Чунки, стадионда чемпионат ўйинлари ўтказиш учун имкониятлар етарли эмас.

Хуллас, бешинчи зона коллективлари сўнгги учрашувларларни уюшқоқлик билан ўтказиб, тўп ва ғалабага бой ўйинлар билан муҳлисларни мамнун этадилар, деган умиддамиз. Бу, чемпионатнинг биринчи даврасини яхши якунланишида муҳим омилдир.

Б. БАКЛУНОВ,
Бутуниттифоқ тоифасидаги судья.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

реклама ВА ЭЪЛОНЛАР

ЦЕНТРОСОЮЗнинг
В. В. КУЙБИШЕВ НОМЛИ САМАРҚАНД КООПЕРАТИВ ИНСТИТУТИ
1978—1979 ўқув йили учун
КУНДУЗГИ ВА СИРТҚИ БЎЛИМЛАРНИНГ I КУРСИГА
ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА

СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Товаршунослик ва саноат моллари савдосини ташкил этиш, товаршунослик ва озиқ-овқат моллари савдосини ташкил этиш, савдо экономикаси, бухгалтерия ҳисоби, умумий овқатланиш технологияси ва уни ташкил этиш.

Барча мутахассисликлар учун ўқув муддати (инженер-технологлардан ташқари) кундузги бўлимда — 4 йил, сиртқи бўлимда 5 йил, инженер-технолог мутахассисликлари учун кундузги бўлимда 5 йил, сиртқи бўлимда 6 йил.

ИНСТИТУТГА КИРУВЧИЛАР ҚУЙИДАГИ ТАРТИБДА ИМТИҲОН ТОПШИРАДИЛАР:

товаршунослик мутахассислари учун — МАТЕМАТИКА (оғзаки), ХИМИЯ (оғзаки), ГЕОГРАФИЯ (оғзаки);

иқтисодчилар учун — МАТЕМАТИКА (оғзаки), ГЕОГРАФИЯ (оғзаки), СССР ТАРИХИ (оғзаки);

инженер-технологлар учун — МАТЕМАТИКА (оғзаки), ХИМИЯ (оғзаки), ФИЗИКА (оғзаки).

Бундан ташқари ҳамма она тили ва адабиётдан (ёзма) кириш имтиҳони топширади.

АРИЗА ВА ҲУЖЖАТЛАР КУНДУЗГИ БЎЛИМГА 20 ИЮНДАН 31 ИЮЛГАЧА, СИРТҚИ БЎЛИМГА 21 АВГУСТГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Кириш имтиҳонлари кундузги бўлимда 1 августдан 20 августгача, сиртқи бўлимда 21 августдан 10 сентябргача ўтказилади.

АРИЗА ВА ҲУЖЖАТЛАРНИ ҚАБУЛ ҚИЛИШ ТАРТИБИ: кундузги бўлимга кирувчилар учун — 703000, Самарқанд шаҳри, Коммунистическая кўчаси, 41-уй. Куйбишев номли Самарқанд кооператив институти;

сиртқи бўлимга кирувчилар учун: 703000, Самарқанд шаҳри, Коммунистическая кўчаси, 41-уй, В. В. Куйбишев номли Самарқанд кооператив институти;

ТОШКЕНТ шаҳри-56, Циолковский кўчаси, 325-уй, Самарқанд кооператив институтининг факультети;

744011, АШХОБОД шаҳри, Островский кўчаси, 51-уй, УКП;

720040, ФРУНЗЕ шаҳри, Ленин проспекти, 493-уй, УКП;

734048, ДУШАНБА шаҳри, Жданов кўчаси, 48/11-уй, УКП.

Ўзбекистон ССР Савдо министрлигининг
ТОШКЕНТ ҲУНАР-САВДО БИЛИМ ЮРТИ
1978—1979 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИ — бoққоллик-кондитерлик, гастрономия, гўшт-балиқ, сут маҳсулотлари, газламалар, тикув буюмлари, пойафзаллар, трикотаж, галантерея, парфюмерия, маданий-маиший ва хўжалик молларининг юқори малакали сотувчи-кондитер-кассирларини тайёрлайди.

Ўқиш — 1 сентябрдан бошланади.

ЎҚИШ МУДДАТИ 1 ВА 2 ЙИЛ.

Билим юртига Ўзбекистон шаҳарларида яшайдиган 15 дан 20 ёшгача (ҳамда Совет Армияси сафида ҳарбий хизматни ўтаб қайтган 23 ёшгача) бўлган 8, 9, 10 синф ҳажмида маълумотлилар кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.

БИЛИМ ЮРТИНИ ТУГАТГАНЛАРГА «КИЧИК СОТУВЧИ», «СОТУВЧИ», «СОТУВЧИ-КОНСУЛЬТАНТ», «СОТУВЧИ-КОНТРОЛЕР-КАССИР» ДЕГАН МАЛАКА УНВОНИ БЕРИЛАДИ.

Ўқувчиларга 32 сўм стипендия берилади, етим қолган болаларга, ота-она қаровсиз қолган болаларга ва Улуғ Ватан урушининг I, II группа инвалидларининг болаларига 41 сўмдан стипендия берилади

Бошқа шаҳарлардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ПРАКТИКАСИ ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ ИЛҒОР МАГАЗИНЛАРДА: БОШ УНИВЕРМАГ ВА «ГАСТРОНОМ» РЕСПУБЛИКА КОНТОРАСИГА ҚАРАШЛИ ЙИРИК МАГАЗИНЛАРДА ЎТКАЗИЛАДИ.

БИЛИМ ЮРТИДА ЎҚИШ МУДДАТИ МЕҲНАТ СТАЖИГА КИРАДИ.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: билим юрти директори номига ариза, маълумоти тўғрисидаги гувоҳнома (асли), туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома (асли), турар жойдан справка, таржимаи ҳоли, 286-формадаги медицина справкаси, 3х4 см. катталикдаги 3 дона фотосурат, халқ депутатлари шаҳар Совети ижроия комитети савдо бўлимининг йўлланмаси (давлат савдо бўлимининг дирекциясидан йўлланма).

Билим юртининг адреси: Тошкент-173, Чилонзор массиви, Бобир кўчаси, 3-уй, 4, 9, 19-трамвайларнинг «Чўпон ота», 13, 70-автобусларнинг «Медицина тез ёрдам касалхонаси» бекатлари). Телефон — 78-44-30.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 11/VI да Риголетто, 13/VI да Оққуш кўли, 14/VI да Флория Тоска, 15/VI да Оламнинг яратилиши.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 11/VI да Келинлар қўзғолони (12.00), Қиёмат қарз (19.30), 13/VI да Уйланиш, 14/VI да Оқшомдан тушгача, 15/VI да Келинлар қўзғолони.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 11/VI да Тошкентнинг нозанинг маликаси, 12/VI да Она қизим, 14/VI да Шаҳзода ва етим қиз, 15/VI да Олифта.

Кино

ҚИШКИ БИНОДА

Сўнгги ўқ овози — «ЧАЙКА» (17.30, 19, 20.30, 21.45).

Синаш — «НУКУС» (кундуз ва кечқурун).

Мўйловли энага — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Идзулик раққоса — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда).

Қойилмақом хаёлпараст — ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ номли (18.20, 21.30), «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Гайдуклар шарафи — ҲАМЗА номли (17, 19, 20.30).

ЁЗГИ БИНОДА

Сўнгги ўқ овози — «ФЕСТИВАЛЬ» (20.45).

Транссибирь экспресси — «ХИВА» (20.45, 22.20).

СССР Давлат банкининг
МАРҒИЛОН ШАҲАР
ҲИСОБ-КРЕДИТ ТЕХНИКУМИ
КУНДУЗГИ ЎҚИШГА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Техникумнинг «ДАВЛАТ БАНКИДА ҲИСОБ ВА ТЕХНИКА» ҳамда «ОМОНАТ КАССАЛАРДА ҲИСОБ» бўлимлари бўлиб, давлат банкларида ва омонат кассаларда ишлаш учун қуйидаги ихтисослар бўйича ўрта малакали мутахассислар тайёрланади: давлат банкларининг бухгалтерлари, давлат омонат кассаларининг бухгалтерлари.

Техникум адреси: Марғилон шаҳар, Ленин кўчаси, 123 «а»-уй.

●

ТОШКЕНТ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИНСТИТУТИ
4 ва 5 июль кунлари
ИНСТИТУТГА КИРИБ ЎҚИШНИ ХОҲЛОВЧИЛАР УЧУН

ОЧИҚ ЭШИКЛАР КУНИНИ ЎТКАЗАДИ

Очиқ эшиклар кунида институт профессорлари билан учрашувлар бўлади ҳамда институт ҳаёти ва фаолияти билан танишилади.

Н. А. Семашко номли Ўзбекистон давлат курортология ва физиотерапия илмий-тадқиқот институти коллективи Самарқанд область «Нагорная» физиотерапевтик касалхонасининг врачи

Шодибой БОНИЕВнинг

вафот этганлигини билдириб, марҳумнинг қариндошлари ва яқинларига чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкентдан гапирамиз ва кўрсатамиз

Телевидение

11 ИЮНЬ, ЯКШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — «Вақт». 9.35 — «Зарядкага сафланинг». 9.55 — «Музикали киоск». 10.30 — «Будильник». 11.00 — «Совет Иттифоқига хизмат қиламан». 12.00 — «Капитан Немо» (бадиий фильм, 2-серия). 13.10 — Концерт. 13.30 — «Қишлоқ янгиликлари». 14.30 — Футбол. Италия — Аргентина. 16.00 — «Бугун — енгил саноат ходимлари куни» 16.15 — Музикали программа. 17.00 — «Халқаро панорама». 17.35 — Фильм-концерт. 18.00 — Мультфильмлар. 18.30 — Янгиликлар 18.45 — «Киносаёҳатчилар клуби». 19.45 — Концерт. 20.15 — «Буюк эртакчининг сири» (бадиий фильм). 21.30 — «Вақт» 22.00 — Фильм-концерт. 22.35 — Ҳужжатли фильм. 22.45 — Футбол. Швеция — Испания.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Концерт. 11.10 — Мультфильм. 11.20 — «Анжела» (телетеатр). 12.00 — «Қувноқ стартлар». 13.00 — «Бепоён Ватаним менинг» 13.15 — «Ужарлар» (спектакль). 15.30 — Реклама. 17.40 — Болалар учун фильмлар. 18.05 — «Малишок». 18.35 — «Бугун — Енгил саноат ходимлари куни». 18.55 — «Ораста кийинайлик». 19.15 — «Ахборот» 19.30 — Концерт. 20.30 — «Ахборот». 20.45 — Цирк томошалари. 21.30 — «Вақт» (Москва). 22.00 — «Қишлоқ хўжалик ходимларининг шу кунги вазифалари». 22.10 — «Замон назм-навоси». Собир Абдулла.

ҚИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

16.30 — Фрунзе кўрсатувлари.

12 ИЮНЬ, ДУШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Вақт. 9.35 — Гимнастика. 9.55 — Бола — болада (бадиий фильм). 11.05 — Киносаёҳатчилар клуби. 15.30 — Ҳужжатли фильм. 16.00 — «Изланиш йиллари». С. Т. Шацкий туғилган куннинг 100 йиллигига. 16.30 — СССР халқларининг қўшиқ ва рақслари. 17.00 — Оғир атлетика бўйича Европа чемпионати. 17.45 — Буратино кўргазмаси. 18.15 — Амур бўйидаги шаҳар ёшлиги. 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — П. И. Чайковский номли VI Халқаро конкурс. 1-тур. 19.15 — «Учинчи йил — зарбдор йил». 20.00 — Футбол. Шотландия — Голландия терма командалари. 21.30 — Вақт. 22.00 — Калинин шаҳар вагонсозлик заводининг ёшлар клубида дўстлар учрашуви. 23.10 — СССР Давлат академик симфоник оркестри чалади. 23.45 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

18.30 — Мультфильм. 18.55 — Халқаро масалалар бўйича телетомошабинлар саволларига жавоблар. 19.15 — Ахборот. 19.30 — Фильм-концерт. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 20.30 — Вақт. 22.00 — Noз-неъмат бунёдкори. 22.15 — Қонунга мувофиқ (бадиий фильм).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.00 — Матвей Кожемякин ҳаёти (бадиий фильм, 1-серия). 20.15 — Янгиликлар. 20.35 — Ўқитувчи экрани. 21.05 — Кичик концерт. 21.15 — Ўқув программаси.

Радио

11 ИЮНЬ, ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — А. Пўлат шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар. 9.15 — «Табассум». 10.30 — Ўзбек авторларининг оммавий қўшиқлари. 11.15 — Москва. «С добрым утром!». 12.00 — «Узбекистан индустриальный». 13.00 — Беш йиллик илғорлари. 13.30 — Енгил саноат ходимлари учун концерт. 14.00 — «Олимлар — пахтакорлар хизматида». 15.00 — Ўқувчилар ўқитувчилар ҳақида. 15.15 — Дам олиш киноафишаси. 15.40 — «Тарих тилга кирди» (спектакль). 17.20 — Концерт. 18.15 — «Ёшлик» 19.00 — Москва. «Халқаро шарҳловчилар даврасида». 19.30 — Ракс куйлари. 20.25 — Ёш эстрада артистлари ижро этадилар. 21.00 — «Табассум» (такрорий). 22.28 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 23.15 — Мақом кечаси.

12 ИЮНЬ, ДУШАНБА

8.30 — «Яхши кайфият». 9.15 — Ленинча радиолекторий. 9.30 — Ўзбек эстрада куйларидан концерт. 11.15 — Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ботаника илмий текшириш институтидан репортаж. 11.30 — Ўзбекистон ССР халқ артисти Ғ. Абдураҳмонов куйлайди. 12.00 — «Узбекистан индустриальный». 13.00 — «Чорвадорлар зарбдор вахтада». 13.30 — Енгил чолғу куйлари. 14.00 — Ғаллазор мавжлари. 16.10 — Ленин мукофотининг лауреати И. Архипова (музикали эшиттириш). 18.15 — «Иқтисодий билимлар радиоуниверситети». 18.30 — Москва. 19.40 — Шу ҳафтанинг энг муҳим сиёсий воқеалари. 19.50 — Най наволари. 20.25 — Озарбайжон мақомларидан парчалар. 21.00 — Кечки концерт. 21.30 — «Оламнинг яратилиши». 22.28 — «Олтин водий». 23.00 — Футбол. «Динамо» (М) — «Пахтакор».

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700000 ГСП, Тошкент, Ленин проспекти, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04. редактор ўринбосарлари — 33-79-14, 32-53-05 33-06-83, 32-55-04. масъул секретарь — 33-44-55, 32-55-05. секретариат — 33-72-83, 32-53-06. БЎЛИМЛАР партия турмуши — 33-34-69. 32-53-97, 32-57-19. марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70. халқаро ҳаёт — 32-54-18. саноат транспорт ва капитал қурилиш — 33-47-80. 32-53-14. 32-54-09. қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15. 32-53-70. адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35 32-55-16 совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-26; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-57-21, 32-54-24. ахборот ва спорт — 33-14-24. 32-55-17, 32-54-26. 32-54-27; хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43 33-35-55, 32-53-16. 32-53-20 32-53-21 32-54-13. иллюстрация — 32-57-22 коммунистик тарбия — 32-54-29 стенографистка — 33-73-43. 32-54-05. жамоатчилик қабулхонаси — 33-89-26 32-52-26. эълонлар бўлими — 33-81-42 ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ — Тошкент — 32-53-20. Самарқанд — 3-19-72 Сирдарё — 2-09-70 Сурхондарё — 55-35 Хоразм — 51-24 Бухоро — 3-31-42 Қашқадарё — 38-42 Фарғона — 4-20-84. Наманган — 6-79-92. Андижон — 4-48-85. Жиззах — 31-66. ҚҚАССР — 2-42-62. Нашриёт диспетчери — 32-78-94. Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р. — 02501. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Д. — 133.